

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyomtatás: Kézírt. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Felíratási árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. :: Egves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucur- restiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 168. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Vasárnap, 1930. július hó 27

A denunciáns

Ha én államkincstár lennék, úgy rendezném be háztartásomat, hogy fenntartsam az anyagi egyensúlyt, de emellett segítsen megerősíteni az állampolgároknak egymásba vetett bizalmát.

Ha én pénzügyminiszter lennék, elkergetném reszortom tájékaról a dennunciánsokat. Az állam pénzügyi érdekeinek megvédésére egy egész hadsereg áll szolgálatban. A pénzügyőrök armádiája, a pénzügyi tisztviselők népes tábora és a hatalom minden tekintélye. A miniszter jól kiképzett, lelkiismeretesen dolgozó közegei teljesen elegendők arra, hogy megvédelmezzék a kincstár érdekeit.

Ha én állam lennék, minden presztizsemmel arra szolgáltatnék jó példát és annak az eszmének felépítésére utasítanám kormányozó tisztviselőmet, hogy a kenyérkeresésnek egyetlen igazi alapja a munka. Törvényt hoznék azok ellen, akik munka és kockázat nélkül akarnak pénzt szerezni. Főleg azok ellen, akik denunciálásból lesnek hasznot. Visszarettenék még a gondolatától is, hogy egymás ellen uszítsam az állam polgárait, hogy besugókat tenyesszék a gazdasági élet ezernyi elemi csapással sújtott szikkadó ugarán. Termelésre adnék kedvet az alkotni akaróknak, serkenténém és előmozdítanám a produkálási vágyat és néhai való Mikes Kelemen szavait idézve: nem küldenék az ablakok alá titkos poroszlókat, éjjeli sötétben hallgatni beszédet, beárulás végett. Elvégeztetném az államkincstár érdekeinek védelmét hivatalos közegeimmel és nem gyártanék kémet az államot fenntartó és az államnak adózó cégek tisztviselői karában. Élvezném a magam közgei munkájának eredményét és nem kívánnám, hogy azok szolgáljanak engem, akiket más fizet. A tisztviselői kartól, akár köz- akár magánszolgálatban van, megkövetelném a ragaszkodást és hűséget ama hely iránt, ahol kenyérét keresi.

Ha én egy modern kormány élén állnék, átdolgoztanám a mai egész adózási rendszert. A jelenlegi adókulcs a régi patriarkális adókra van szabva. Amikor csinálták, így gondolkodott a pénzügyminiszter:

— Keresetét senki se vallja be őszintén. Szabok tehát egy magas adókulcsot, amelynek alapján azt is megfizeti az adózó, amit elhallgat.

Távol állanak a való élettől az adótörvények, nélkülözi tehát a valóságot az adóbevétel is. Ha azt akarja a kincstár, hogy az adóvallomások egy banyig hű képét adják a polgárság keresetének, akkor vegye sürgősen revízió alá az adótörvényeket és szállítsa le az adókulcsot a mai gazdasági viszonyok növényére. Nehéz azt kívánni valakitől, hogy dolgozzék, vállalkozzék, kockázatokat viseljen és az eredmény nagy részét elvegyék tőle egy elavult adókulcs alapján.

Mivel azonban nem vagyok se államkincstár, se pénzügyminiszter, se modern kormányelnök, hanem csak egyszerű szerény betűvető, tehát idézek és figyelmeztetlek az állam és a polgárok erkölcsi javait kormányzó uraknak egy régi német közmondást:

Der grösste Schuft
Im ganzen Land
Ist und bleibt
Der Denunziant!

A bucuresti-i vádtanács megerősítette Zelea Codreanu letartóztatását

A diákvezér két társát is őrizetbe vették — A letartóztatások óriási feltűnést kellettek — Ma egész nap tartott kihallgatásuk — A kormány erőlyesen lép fel az izgatókkal szemben

BUCURESTI, július 26. Ismeretes, hogy Zelea Codreanu, az ismert diákvezér, a vasgárdisták vezérének, az ilfovi ügyészség rendelkezése alapján letartóztatották és Bucurestibe hozták. Vele együtt letartóztatották még két diákot is. A kihallgatások az éjszaka folyamán szakadatlanul folytak és ezzel párhuzamosan, a sziguranca is erőlyesen folytatja nyomozását.

A letartóztatás híre hatalmas feltűnést keltett országszerte. Bár Zelea Codreanu volt annak idején Manciú prefektus gyilkosa és

Az éjszakai órákban jelentik: A bucuresti-i törvényszék vádtanácsa ma délután tárgyalta Zelea Codreanu és két társa letartóztatásának ügyét. A vádtanács letartóztatásukat megerősítette.

a hatóságok nagyon jól tudták, hogy mint a vasgárda vezére, ő inszenálta a máramarosi és bukovinai zavargásokat, mindeddig semmilyen intézkedést nem tettek ellene. Codreanu vérszemet kapott és a főváris uccáiról fenyegette halállal a demokrata lapok szerkesztőit. A kormány ugyilátszik szükségesnek tartja végül, hogy véget vessen a szélsőjobb oldali elemek anarchisztikus agitációjának. Codreanu letartóztatása legalább is erre vall. Bizonyos, hogy a vasgárdisták vezérének letartóztatásuk nem fog következmények nélkül maradni.

Ujabb borzalmaktól retteg Délolaszország lakossága

Ma ismét földalatti morajlást hallottak lakossága Egy ötszáz méteres hegyszakadék keletkezett

A hivatalos jelentés ujabban 2142 halottról számol be Bulgáriában is megrengett a föld

NÁPOLY, július 26. A földrengés sújtotta vidékeken a legnagyobb erőlyel folyik a mentési akció. Mindenütt katonai süttődéket állítanak fel. Élelemben nincs hiány. A mentés és a hajléktalanok ellátása példás rendben folyik. A romok eltakarítása éjjel-nappal tart és mivel a villanytelepek is tönkrementek, hatalmas katonai fényszórókkal világítják meg a házakat és az eltakarítandó romokat. *Melíiben egy ház sem maradt épen.* Az ottani fegyház is megsérült, de sikerült mintegy hetven foglyot idejekorán kiengedni, akik a szabadba jutva, együtt maradtak, habár alkalmuk lett volna elmenekülni. A foglyokat egy másik fegyházba kísérték.

Éjszakai órákban érkezett jelentés szerint, Benevento községben földalatti morajlást hallottak, a lakosság földrengés megismétlődésétől tart. *Villa Nuova közelében ötszáz méteres hegyszakadék keletkezett.*

Rómából jelentik: Tegnap este beérkezett

hivatalos jelentések szerint a délolaszországi földrengés halottainak száma 2142-re emelkedett, a sebesülteké pedig 4551. Az olasz király, sorra látogatja a földrengéssújtotta vidékeket.

SZÓFIA, július 26. Két nap óta Bulgária déli részén kisebb földrengéseket éreznek, melyek 15 falut érintett, de eddig kárt nem okozott. Bolgár geológusok szerint a bolgár, olasz, görög és ázsiai földrengések között esszeköttes áll fenn és feltehető, hogy a délolaszországi és a délbulgáriai kisebb földrengések között is összefüggés van.

Érkezett éjjel 12 órakor. A közmunkaügyi miniszternek Mussolinéhez küldött jelentéséből kiderül, hogy Aquilionia teljesen elpusztult és Lacedoniában is súlyosak a károk. A hatóságok külön utasítást kaptak az árvagyermekek elhelyezésére. A táviróösszeköttes már csaknem mindenütt helyreállott, a villanyvilágítást is rendbehozták. A rombadólt házak összeírása folyamatban van.

Macedo tanár azért lőtte le Landaut, mert néhány zsidót el akart tenni láb alól

A tanár ur történelemből vizsgáztat — Ötször lőtt rá Londaúra, mert a város tulajdonát képező mérleg előtt állott meg

ORHEIU, július 26. Legutóbbi lapszámban jelentettük, hogy a besszarábiai Orheiu községben az antiszemita hecceknek újabb áldozata van, egy Macedo Constantin nevű volt középiskolai tanár öt revolverlővést adott le Landau Salamon nevű zsidó kereskedőre, aki súlyos sebesüléseivel most az orheui kórházban haldoklik.

A merénylet az egyik orheui kocsmában játszódott le. Macedo benn a kocsmahelyiségben heccelődve, vizsgáztatni kezdte Landaut a román történelemből, majd amikor az szabadkozott, revolvert rántott rá. A kocsmáros békitőleg lépett közbe és ekkor Macedo el is tette revolverét, de künn a kocsmában el is lőtt Landaúra, azért, mert

a kereskedő a városi mérleg előtt állott

meg és, amint Macedo mondotta, azt nem szabad, mert városi tulajdon képez a mérleg.

Landau újra szabadkozni próbált, több sem kellett Macedonak, hanem újra

előrántotta revolverét és egymásután ötször süttötte Landaura.

A golyók közül három a szerencsétlen kereskedő mellébe, kettő pedig a karjába fúródott, Landau eszméletlenül esett össze.

Macedo tanárt rögtön eliozták és fölkesérték a rendőrségre, ahol kijelentette, hogy meggyőződéses antiszemita és már

hosszabb ideje foglalkozott azzal a gondolatokkal, hogy néhány zsidót eltegyen láb alól.

SZAVAZO SZELVÉNY

44
AZ ARADI KÖZLÖNY 1930-as
STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.

JELÖLTSEM:

SZAVAZO SZELVÉNY

44
AZ ARADI KÖZLÖNY 1930-as
STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.

JELÖLTSEM:

A kommunisták maguk javára akarják felhasználni a bukovinai zavargásokat

A zavargások eredője az általános gazdasági helyzet volt — A súlyos terhek robbantották a lakosság elkéseredését — Ma már teljes a béke a zsidó és más vallásnak között — Cadere államtitkár nyilatkozata

BUCURESTI, július 26. Maniu Gyula miniszterelnök ma kihallgatáson fogadta Cadere belügyi államtitkárt, aki részletes jelentést tett bukovinai tapasztalatairól. Az államtitkár elmondta, hogy a szélsőjobboldal által teremtett agitációt most a szélsőbaloldal kívánja folytatni olyképpen, hogy a jobboldal agitációja következtében keletkezett zavaros helyzetet a maga számára ki karja használni.

Cadere belügyi államtitkár ma délután fogadta a sajtó munkatársait és hosszas exposéban fejtette ki a bukovinai zavargások indító okait. Rámutatott arra, hogy a bukovinai események olyan természetűek voltak, hogy a hatóságok tanítatos, de mégis energikus közbelépését kívánták. A zavargások eredőjeként az általános gazdasági helyzetet említette meg. A gabonaárak, az élőállatok árának esése, a lakosság eladósodása keltették az aggasztó atmoszférát, amihez hozzájárult még az is, hogy a bankok a nyújtott kölcsönökért harmincöt százalékos kamatot szedtek, a végrehajtási illetékek általános emelését is, a köztulajdonosi költségek túl nagy költségeket emésztettek föl, az adóbehajtást tüzzel-vassal folytatják és a forgalmi adó a kiskereskedők összjövedelmét is túlhaladja.

— Tény az, — mondotta — hogy a tartományban antiszemita áramlatokat is lehet észlelni, de ennél sokkal erőteljesebb volt Neculcea ezredes kamatellenes ligájának agitációja. Akadtak alkalmi agitátorok is, főleg az ellenzék köréből, akiknek érdekükben áll, hogy állandó nyugtalanságot szítsanak. Még olyan

egyenekről is tudok, akik kommunista recepttel a zsidó vagyonok elkobzását és az adófizetés

A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte

Iskolabizonyítványokat hamisított és eltulajdonította az utlevélbélyegeket — Bucur vallomása nyomán házkutatást tartottak egy aradi ügyvédnél

ARAD, július 26. Bucur Victor megyei tisztviselő egy évvel ezelőtt került a váremgyházán levő utlevélhivatal élére. Néhány héttel ezelőtt, amint az Aradi Közlöny hasábjain beszámoltunk, különös véletlen folytán egy egész sereg olyan visszaélésre jötték rá a prefektúrán, amelyekről kiderült, hogy Bucur Victor megyei tisztviselő követte el. Bucur előszere-ttel vállalta a kivándorolni készülő földműve-sek utleveleinek megszerzését, miután az ér-vényben levő törvények szerint többségi állampolgár nem vándorolhat ki, Bucur oly módon igyekezett eleget tenni megbízatásának, hogy a földművelőket felöltöztette a modern kor követelményeinek megfelelő ruhába, lefényképez-tette őket és ezen fényképek alapján kért utle-velet.

A megyei tisztviselő fufangjára dr. Marsieu Iustin prefektus jött rá elsőnek, aki előtt fel-tűnő volt, hogy egy egész sereg olyan utlevél-kerül aláírásra, ahol a kérelmezőknek egyfir-ma nyekkendőjük van. Ennek alapján indult meg a házi vizsgálat Bucur Victor ellen, akiről azután furcsa dolgok derültek ki. Megállapítást nyert elsősorban, hogy a tisztviselő iskolabi-zonyítványokat hamisított s hogy több megyei

beszüntetését prédikálták. Közben a tizvonal-ba az asszonyokat és gyermekeket küldték és azt mondták, hogy azoknak nem eshetik bántódásuk. Egyes parlamenterek nagyon el-hanyagolták Bukovinát és a közigazgatási ha-tóságok sem teljesítették kötelességüket.

Végül elmondotta, hogy milyen intézkö-déseket tettek a rend megőrzésére Bukovinában, ahol egyébként már teljes a nyugalom és a zsidó és a más vallásu lakosság között ismét a régi jó viszony áll fent.

utlevélhez beszolgáltatott bélyegilletéket egy-szerűen eltulajdonította.

Vulpa Constantin főügyész már napokkal ezelőtt magához idézte Bucur Victort, aki rész-letesen elmondotta a főügyésznek, hogy a visz-szaéléseket hogyan követte el. Ma délelőttre Bucur ismét idézést kapott. A mai kihallgatá-sának azonban már pozitív eredménye volt. Bucur bementése alapján ma délelőtt házku-tatást tartottak egy aradi ügyvédnél is ez ügy-gyel kapcsolatosan, míg a déli órákban Bucur Victort átkísérték a vizsgálóbíróhoz, aki azon-ban csak délután hallgatta ki a megyei tisztvi-selőt. Bucur Victor délután négy órakerült Ludosan vizsgálóbíró elé, aki rövid kihall-gatás után előzetes letartóztatásba helyezte. Bucur Victor a letartóztatás ellen felfolyamo-dást jelentett be.

— Angliában ideiglenesen felfüggesztették a halálbüntetést. Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint a kormány próba-képen felfüggeszti egy időre a halálbüntetést. Amennyiben ezen idő alatt felszaporodna a gyilkosságok száma, úgy a halálbüntetést is-mét visszaállítják.

Vilmos német excsászár kutálja a háború okát

Nyilatkozik az Istenről, a munkáról és a bol-
úogságról — Egy amerikai újságíró feljegy-
zései

Szitáló esőben sétáltunk a kis városká-ban. Kalap nélkül jártunk. A császár haja és szakállja csapzott lett az esővíztől, de ő ügyet sem vetett rá. Fáradhatatlanul ontotta gondolatait, amelyek annyira élénken foglalkoztat-ták, hogy a szemei csillogtak.

— Két dolog az, — mondotta a volt csá-szár — ami a számkivetésben is erőt ad nekem: a kötelességérzetem és a kedélyem.

Időnként, amikor különös nyomatékka-lakart meggyőzni az elmondottak őszinteségé-ről, mélyen beletekintett a szemembe.

— Mi az életfilozófia, felség? — így hangzott az első kérdésem.

— Filozófia? — hangzott a felelet. — Nincs filozófiám. Plato ki akarta rekeszteni a költöket eszményi államából. Én ellenben a filozófusokat zárnám ki, kik az emberi lelket embertelen szillogizmusokkal gyötrik. Het-venegyéves vagyok most és ha visszaemlék-szem élettapasztalataimra, boldog vagyok, hogy kijelenthetem: a valláson kívül nincs és soha nem volt más filozófiám.

— Németország, úgy mint minden nem-zet, amely résztvevett a háboruban, bizott Isten-ben. Mégis elvesztette a háborút. Miért?

— Azért. — válaszolt a császár barázdá-ba ráncolt szemöldökkel, — mert nem hall-gattunk mindenben a jó Istenre, mert huzódo-zunk attól, hogy a legnagyobb megpróbálta-

tást is elviseljük és mert nem vállaltuk azt a kockázatot, hogy kötelességünket a legvégső-kig teljesítsük. Az az ember, akiben kevés a kötelességtudás és a kötelességhez való ra-gaszkodás, szinte rosszabb annál, akiben sem-mi sincs ezekből a tulajdonságokból. A német nép csodát művelt a kitartásban, de a legvé-gén mégis ellankadt. A legnagyobb csoda csak a kitartás mellett nyilatkozhatik meg. 1914 telén meglátogattam Hindenburgot, aki akkor a keleti haderők főparancsnoka volt és megkérdeztem: „Mit tehetünk?” Hindenburg így válaszolt:

„Ha a harc ember-ember ellen megy, győzni fogunk. Győzni tudunk kettő ellen, sőt három ellen is. Eggyel négy ellen már kissé nehezebb lesz; öt ellen már igen nehezen fog menni. Ha pedig hatszor annyian lesznek, mint mi, nos igen, — akkor minden tőlem tel-hetőt el fogok követni, hogy megverjem őket.”

— Látja, — kiáltotta lelkesen a császár — ez a hűség! A végén azonban már 20:1 volt az arány hátrányunkra. És még így is kitart-hattunk volna, ha hűek maradtunk Istenhez. Az igaz ember, ha összefog a jó Istennel, min-dig boldogul. Istenben kellett volna bízunk, nem az emberi logikában és ellenségeink aján-lataiban. — ami alatt a tizennégy pontot ér-tem.

— Felség, mindig ezek voltak a meggyő-ződésel?

— Mindig. Ezzel a szóval nevelkedtem: „Isten”. A lelkiismeret szava Isten szava.

— De felség, ha mindig Isten irányította minden cselekedetében, miért büntette meg trónja elvesztésével?

— Sorsom megkísértés, amelyet Isten

mért rám. Nem tettem úgy, mint Hiób, aki ká-romolta az Istent és meghalt.

Én alázattal vállalom az elrendeltetést. Ahelyett, hogy egy népet kormányozzak, most rhododendronjaimat gondozom ugyan-olyan lelkiismeretességgel; arra gondolok, hogy a jó Isten teremtette mindkettőt: trónt és virágot

Isten úgy akarta, hogy harminc évig csá-szár legyek, azután megfosztott a tróntól, ta-lán, hogy megkísértse, vajjon megrendült-e emiatt a hűségem. De nem rendült meg! Ha ő úgy akarja, visszahív, ha nem, akkor szám-kivetésben halok meg.

— Nem sajnálja felség, hogy a múlt ragyogása szertefoszlott?

— Isten töviskoszorút helyezett saját fiá-nak homlokára. Hogyan követelhetnék tőle én, a halandó, mindig virágkoszorút, vagy császári koronát? A lelkiismeretem nyugodt, hogy semmi rosszat nem tettem. Megtanul-tam, hogy kívülről szemléljem országomat és ezáltal sok olyat tapasztaltam, amit azelőtt nem tudtam. Talán az én hivatásom, hogy ki-tűrök az igazságot: mi volt az oka a há-borúnak? Ennek tanulmányozásával órákat töltök naponta. A trónon az egész világ foglal-koztatta gondolataimat. Itt Doornban gyakran egészen egyedül vagyok gondolataimmal és Istennel. A benső élet igéjét hirdetem az anya-gi étellel szemben.

— Van valami tétel, amit különös nyo-matékkaal óhajtana hirdetni?

— Nincs, nincs, — mondotta a császár

Öcső papírszalvéta

vendéglőknek Sándor Ferenc papírüzletében

Az antiszemita zavargások miatt meg- hiúsulnak a külföldi kölcsöntárgyalások

**Az Angheliescu elleni merénylet
súlyos következményei a külföldi
tőzsdéken — Feltűnően esik a lej
és a román járadékpapírok —
Raduceanu volt miniszter kétségbeesett hangu távirata Maniu Gyulához**

BUCURESTI, július 26. Az Adeverul és a Lupta szerint az antiszemita agitáció és az Angheliescu ellen elkövetett merénylet következtében a külföldi piacok Romániával szemben rendkívül idegesek. A lej esik, de eső tendenciát mutatnak a román járadékpapírok is. Mi sem igazolja jobban a külföldi gazdasági körök nyugtalanságát az országgal szemben, mint az a távirat, amelyet Raduceanu volt munkügyi miniszter küldött a miniszterelnöknek külföldről. Raduceanu ugyanis Londonban, Párisban és Hágában a mezőgazdasági hitelintézet felállítására vonatkozólag folytatott eddig eredményesnek mutatkozott kölcsöntárgyalásokat külföldi pénzeszoportokkal.

Az antiszemita atrocitások és a merénylet

azonban kedvezőtlen mederbe terelte a tárgyalásokat, mert a külföld teljesen bizonytalan a román viszonyokkal szemben. Különösen az keltet mély megdöbbenést, hogy a rendezéseket már nemcsak a diákok, de a parasztok is előidézik. Kéri a kormányt, hogy adjon ki sürgősen egy kommunikét, melyben kijelenti, hogy az ország hangulata nyugodt és a jövőben minden eréllyel megőrzi a rendet. A zavargások különösen a bécsi tőzsdén éreztették hatásukat, ahol

a lej egyetlen nap alatt 41-ről 37-re esett.

Az Adeverul rezignáltan állapítja meg, hogy az ország gazdasági helyzete képtelen konszolidálódni. A zavargások nemcsak a kölcsöntárgyalásokat hiúsítják meg, de az ország gazdasági viszonyait is tönkreteszik.

Véráldozatok árán is kikényszerítik Fuad király lemondását

**Borzalmas vérontástól tartanak Kairóban —
Egyiptomból köztársaságot akarnak csinálni
— Harcszintér Kairó uccáin — A mai napon megkezdődött a passzív ellentállás**

KAIRÓ, július 26. Azok az események, amelyek néhány héttel ezelőtt Nahas pasa kormányának demissziója alkalmával előreláthatóak voltak, valóban be is következtek. Egyiptom népe teljes erejével védekezik a rákényszerített rezsimmel szemben, amely viszont hatalmi eszközökkel akarja uralmon tartani magát. A Wafd-párt nem akarja nyugodtan nézni, miként szüntetik meg a parlamentárizmust, miként teszik lehetetlenné a népnek vagyona feletti önrendelkezési jogát, miként szüntetik meg egyetlen gesztussal az alkotmányt. Természetes, hogy minden rendelkezésre álló eszközt megragad a Sidky pasa népellenes kormányával szemben való védekezésre. Előrelátható volt, hogy az a kormány, amely a Wafd-párt belecgyezése nélkül akarja gyakorolni a kormányzó hatalmat, csupán az erőszak kormánya lehet. A hétfő óta Egyiptom városában végbeműködő véres zavargások nem egyebek, mint a tömegek tüntetést az alkotmány s a törvények mellett,

kétszer is, szinte szuggesztív erővel a szemembe nézve, miközben az esőben egy fa alatt megálltunk.

— Az itteni, doornii élet nem fogja lassan buskomorra tenni?

— Egyáltalában nem. Nyugalmas szívvel és Istenre gondolva élem életemet. Komoly-ságom nem jelenti azt, hogy nincs jó kedélyem. Ellenkezően, nagyon szívesen nevetek. A kedélytelen ember — embertelen ember.

Sétánk közben visszakerültünk a kastélyhoz, ahol már várt a gépkocsi, hogy a vasúthoz vigyen. De egy utolsó kérdést még nem folytattam magamba.

— Milyen élvezeteket nyújt önnek az élet, felség?

— Ó, az élet még sok örömet nyújt nekem. Örömem telik egy jó elbeszélésben, egy jó könyvben, amely kezembe kerül. Örömet okoz a kertészkedés és a favágás, amelyet egyetlen nap sem mulasztok el. Szórakoztat, ha figyelem, hogyan tesznek-vesznek a mai úgynevezett államférfiak; szeretem a jó étkezést és egy kis bort vízzel keverve. Sok örömet okoznak néprajzi és régészeti tanulmányaim. De mindenekfölött feleségem iránt érzett szeretetem tesz boldoggá. Saját balsorsom nem sújt le annyira, mint országomnak szenvedései. Én boldognak érzem magam és megbé-kültem magammal és Istennel.

HAJDUSKA PENSIO

BUDAPESTEN a belváros központjában, Páris-
ucca 4., III. 10. Telefon: 8-77. Elegans egy- és
két személyes szobák fő vizivel. Elsőrendű ellátás.
Házi diéta,konyha. Lift éjjel-nappal. Személyes fel-
es le. A nyári idény alatt rendkívül mérsékelt árak.

az országra kényszerített kormány cselekedetei ellen. A rendőrök az úgynevezett közbéke érdekében fegyveres erővel lépnek fel a tüntetők ellen, kövek repülnek, amire sortűzek dördülnek el és a közrend egyszerre megszűnt létezni. Mindenütt ugyanaz a kép. Bitbeisben, Mansurahban, Alexandriában, Kairóban, Portsaidban, Szuezbén.

mindenütt patakokban ömlik a vér és továbbra is ömleni fog, mert sem a király, sem Sidky miniszterelnök, sem pedig a Wafd-párt nem enged ebben a küzdelemben, amíg eredményt el nem ér.

A kiélesedett helyzetben szombatra újabb véres zavargásokat vártak. A Daily Mail kairói tudósítójának távirata szerint a Wafd-párt csütörtökön este titkos összejövetelt tartott, a melyen elhatározták, hogy Fuad király és a kormány tilalma ellenére szombat délután három órakor ülést tartanak a parlamentben.

A hatóságok attól félnek, hogy a Wafd-párt hívei szembeszállnak a katonasággal és a rendőrséggel és újabb borzalmas vérontás következhet be Kairóban.

Egyiptom fővárosát valósággal megszállva tartja a katonaság és a rendőrség. A Wafd-párt elhatározta, hogy véráldozatok árán is ki fogja kényszeríteni Fuad király lemondását és új politikai rezsimet vezet be Egyiptom élére, vagy

A zerindi községi bírót agyontaposták lovai

— Varga József bíró megdöbbenő tragédiája —

Kisjenői tudósítónk telefonálja: Megrendítő halálos szerencsétlenség történt ma Zerind község közelében. A szerencsétlenség áldozata Varga József, Zerind község bírája, akit saját lovai gázoltak halálra. A bíró megrakott szénásszekér-

rel haladt tanyája felé. Az ut egyik zökkenőjénél a szekér elején levő széná előrecsuszott és Varga fejével a lovak közé esett. A megrémült állatok össze-visszataposták, majd a súlyos szekér is keresztülhaladt a községi bíró testén, Varga pár óra múlva kiszenvedett.

A székesfehérvári polgármester panamája- nak újabb fejleményei

Sorozatós házkutatások — Nagy bank-
betétek után nyomoz a rendőrség —

SZÉKESFEHÉRVÁR, július 26. Ma délután házkutatást tartottak a székesfehérvári Építőipari r.-t. irodáiban. Ez a cég volt az, amely a városi kislakásokat az elemi iskolát és a gazdasági népiskolát építette. A házkutatásnál jelen volt Vargha Elemér, a letartóztatott műszaki főtanácsos is. A házkutatás után Zavaros Aladár védője, Bary Zoltán, az új ügyész jelenlétében beszélgetést folytatott védencével.

Az Építőipari r.-t.-nél foganatosított házkutatás után az esti órákban a vállalat vezérigazgatójánál, Bernstein Sámuelnél is házku-

tatást tartottak, ahol két ládányi levelezést foglaltak le. Holnapra új házkutatásokat is várnak az ügyben. Bary dr. ügyész ma este Pestre utazott és csak hétfőn tér vissza.

Az ügy egy érdekessége az, hogy a székesfehérvári rendőrség átirta a debrecenihez, miszerint alapos gyanúok merültek fel ar-ravonatkozólag, hogy Zavaros Aladárnak és Vargha Elemérnek valamelyik debreceni bankban nagyobb betéte van. A detektívek végig-járták a debreceni bankokat, azonban nem sikerült egy bankban sem a két székesfehérvári főtisztviselő nevére szülő betétet találni.

Még mindig nem késő!

Ezennel minden polgárnak tudomására hozatik, hogy részvétele által a 23-ik csl. osztálysorsjátékon azon lehetőség lesz adva, hogy azonnal nagyon meggazdagodhassék, mivelhogy a 75.000 nyeremény 190 millió felüli összegben levonás nélküli kifizetése a Csl. állam által garantálva van. Legnagyobb főnyeremény 10 millió.

Megrendelevél
(zart borítékban rögtön beküldeni.)

URANIABANK

NOVÉ ZÁMKY C. S. R.

Megrendelek a III. oszt. huzához:
..... egész sorsjegyet 4 Kc 80: — 1 el 400: —
..... fél sorsjegyet 4 Kc 40: — 1 el 200: —
..... 1/4 so sjegyet 4 Kc 20: — 1 el 100: —
..... oszálványonként.

A sorsjegyek fele okvetlen il nyeri
Kényelmes fizetési módokat a sorsjegyek
vétele után! Kérek hivatalos játéktervet!
Pontos és olvasható cím közlendő!

Név: .....
Lakhely: .....
Utolsó posta: .....

Huzási lista és megújított sorsjegyek a huzás után azonnal küldetnek! Nem feltűnő, megváltató kiszolgálás!

A III. osztály huzása már augusztus 12-én és 13-án.

Szines léggömbök

utján szerezhettek nyereményt és szavazatot

Részletes beszámoló a nyeres módokról — Negyven, a Szabó Albert-cégtől beszerzett szép „Rosenthal”-porcellán kerül kiosztásra — Az Aradi Közlöny érdekes, vidám vasárnapot teremt a Neptun-strandokon

ARAD, július 26. Az Aradi Közlöny ígértéhez híven vasárnap érdekes meglepetésben részesíti a strandszépségverseny résztvevőit. Beavizáltuk, hogy szépségversenyünk változatos és érdekessé tétele céljából vasárnap módot nyújtunk a strandszépségeknek arra, hogy művészi értékű ajándékok és nagyszámú szavazatokhoz jussanak minden anyagi áldozat nélkül és közöltük, hogy vasárnapi számunkban nyilvánosságra hozzuk, milyen módon lehet a nyereménytárgyakat, illetve szavazatokat megszerezni. Ime a nyeres módok és az Aradi Közlöny vasárnapi strandmelegítésnek részletei:

A Neptun-strandon Danilla Simon vendéglőjében izékes Salgó né bizományüzletében vásárolt vitrin fog állani, amelyben a Szabó Albert-cégtől beszerzett művészi értékű nyereménytárgyak foglalnak helyet: negyven Rosenthal-porcellán-tárgy. Ezen nyereményeket osztjuk ki a vasárnapi nap folyamán a szerencsés nyerek között. Az Aradi Közlöny úgy délelőtt, mint délután megfelelő turnusokban és előre megállapított periodusonként negyven színes léggömbön egy Aradi Közlöny felirású zászlócska lesz, amelyen egy szám szerepel. Ez a szám 1000, 800, vagy 500 lesz. A számok jelentik a megnyert szavazatmennyiséget.

Aki a felbocsátás után egy ilyen léggömböt elfog és a zászlócskát bemutatja a vitrin mellett szolgálatot teljesítő munkatársunknak, porcellán-tárgyat és szavazatot nyert.

Mielőtt a zászlócskát átadja, ráírja az Aradi Közlöny szépségversenyének listáján szereplő valamelyik hölgy nevét, akinek a javára írjuk azután a zászlócskán szereplő szavazatszámot. Ezzel a ténnyel az, a ki a léggömböt elfogta, átadta az illető hölgynek a nyereményt is, amelyet viszont csak az vehet át, akinek nevére a szavazatot szól. Ha tehát megtörténik az, hogy az illető strandszépség vasárnap nincs a strandon, a zászlócskát átadó egy utalványt kap, melynek bemutatása ellenében az illető hölgy egész héten át megkaphatja a művészi értékű porcellánt és a velejárolt szavazatokat kiadóhivatalunkban.

A léggömböket oly módon terheljük meg, hogy azok ne szállhassanak messzire. Ezért csak azok kapnak nyereménytárgyat, akik az elfogott zászlócskát a vasárnapi nap folyamán mutatják be. Ha valaki a következő napok valamelyikén fog el egy ilyen léggömböt, úgy az Aradi Közlöny kiadóhivatalában jelent-

kezhet a kitöltött zászlócskával, amely esetben a szavazatszámot az illető hölgy javára írjuk. Nyereménytárgyat azonban csak a vasárnap bemutatott zászlócska ellenében adunk ki. Megtörténhetik természetesen, hogy valamelyik szépséges szellő elsodró a város más részére egy-egy léggömböt. Elfogója és bemutatója ugyanolyan kedvezményekben részesül, mintha a strandon fogta volna, tehát ha vasárnap mutatja be a strand-vendéglőben, úgy nyereménytárgyat és szavazatot, ha a következő napok valamelyikén adja be a kiadóhivatalunkban, úgy csak szavazatot kap. Az eshetőségek között nem feledkeztünk meg arról sem, mi történik, ha valaki a nyereménytárgyat és szavazatot olyan hölgynek akarja adni, akit nem ismer személyesen. Ez esetben az illető strandszépséget keddi napunkban fogjuk felkérni, jelentkezzen kiadóhivatalunkban a nyeremény átvétele végett. A zászlócskát a névvel természetesen ugyancsak vasárnap kell átadni a Neptun-strand vendéglőjében. Keddi számunkban közölni fogjuk azt is, hogy a léggömb-verseny utján ki mennyi szavazatot kapott. Vasárnap este nyolc óráig válthatók be a strand területén a zászlócskák. A léggömbök felbocsátása délelőtt fél 12 órától, délután pedig fél 5 órától történik, a nyereménytárgyak kiadása pedig déli 1—3 óráig szünetel. Előre figyelmeztetünk mindenkit, hogy amennyiben a léggömb a Maros fölé száll, vagy a Marosba hull, ne bravuroskodjon oly módon, hogy utánausszon a szabad folyóba, mert ez esetben nem vállalhatunk felelősséget senkiért sem. Ha a véletlen folytán a léggömb vidékre szállna el, úgy a zászlócskát postán is be lehet küldeni. Amennyiben az idő vasárnap a strandolásra nem lesz alkalmas, vagyis kedvezőtlen idő lenne, úgy a fenti „strandjátékot” egy általunk később meghatározott napon állapítjuk meg. Ezen elhatározásunkat, ha a strandjáték nem lesz megtartva, vasárnap, kell időben a Neptun-strand vendéglőjében elhelyezett plakátokon adjuk a közönség tudtára.

Ez fog tehát holnap az Aradi Közlöny strandszépségversenyén történni, ikymódon akarjuk változatosabbá, élénkkel, szórakoztatóbbá tenni a vasárnapot az aradi strandokon. A szépségek most jól fel kell, hogy készüljenek és megfelelő lovagi kísérettel kell megjelenniük a strandon, mert minél több a törekvő lovas, annál nagyobb és több az esély. Egy kis ügyesség, fürgeség és kezünkben van a csinos zászlócska, amely szép tárgyat s 500—1000 szavazatot jelent.

Hölgyeim és uraim, sok szerencsét holnap a strandon!

A verseny mai állása:

Érettségire,

megánvizsgákra előkészítenek középiskolai tanárok.

Lakás cím:

Galgóczi

Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 3.

Teljes ellátás.

FORRÓ NYÁRI NAPON

AZ ELBÁGYADT IZMOKAT

felfrissíti

gyors mozgásba hozza a vért, kitartóvá teszi az egész szervezetet,

hűsíti

a verejtékezett homlokot, a valódi mentholos

DIANA

sósorszesz

Osszetételében és így hatásában utánozhatatlan, mert csak a valódi Diana sósorszesz tartalmaz oly jelentős mennyiségben igazi japán mentholt, amely ily hatással van.

Vigh Ibolyka	12264	Zászló Biri	1428
Aszlán Baba	10450	Czégka Baba	1286
Székegy Klári	7950	Valatin Lili	1210
Kornis Margit	7352	Braun Hildegard	1182
Reichel Lulu	7182	Comsa Baba	1072
Tamasan Octavia	6020	Kelemen Irma	1054
Jahl Marosi	5854	Szömörkényi Magda	1054
Vajda Manci	5822	Nyári Anikó	970
Roth Klári	5630	Eibert Nusi	920
Halmos Bözsi	5344	Nádassy Erzsébet	880
Fischl Róbertné	5220	Berár Ilonka	834
Brunner Káci	4921	Mados Juliska	812
Sepsy Sándorné	4880	Kepes Márta	732
Birkenheuer Sacy	4472	Parecz Babi	710
Vikol Magduska	4345	Berger Pólika	602
Vas Boriska	4332	Anerkan Lucy	597
Dószegh Józsefné	3972	Hoffmann Baba	597
Barbura Iris	3670	Noszkay Manrika	586
Marián Aranka	3540	Weinfeld Mariska	554
Szigeti Baba	3472	Friedmann Ili	536
Mészner Gyuláné	3362	Scharfstein Emma	512
Scharfstein Manci	3225	Duffner Rózsi	497
Joanovic Györgyi	3216	Grosz Klára	474
Brenner Sárika	8056	Bogdan Nelly	430
Molnár Nori	3019	Tudor Zseni	426
Farkas Mariska	2942	Paulini Róbertné	405
Heller Olga	2910	Oravetz Ili	402
Altmann Boriska	2877	Belgram Kató	400
Bartók Irénke	2740	Atzél Ferenéné	350
Hajnal Babi	2732	Kotulics Maria	302
Kabdebó Imi	2727	Bakk Imréné	300
Suciu Jánosné	2628	Scharfstein Ella	296
Silberer Saci	2486	Stancovici Speranta	285
Kónya Manci	2211	Kalmár Rózsi	264
Kárpáthy Irén	2086	Szaniszló Böske	254
Szabó Olga	2072	Körössy Nusi	253
Sándor Manci	1980	Götz Imréné	237
Kluger Juli	1968	Simon Pirike	230
Bock Hermanné	1751	Incze Mihályné	220
Bossányi Edith	1673	Suciu Anita	182
Welszberger Márta	1645	Gyulán Florika	120
Diamant Olga	1630	Fischer Manci	70
Rosenzweig Kári	1597	Gaal Dudi	60
Stoian Marika	1590	Haász Erzsi	57
Vulcu Mici	1554	Schwartz Ida	55
Vértes Cella	1532	Hanecker Erzsike	54
Gartner Olga	1510	Mikó Anná	50
Lócs Maca	1455		

PÉCSKA:

Kuliner Irén	3474	Molnár Jolánka	1642
Mang Mici	3170	Kovács Ica	750
Heim Klára	2820	H. Jurik Rózsi	664
Uglesity Olga	2822	Reiner Anni	660
Elias Lili	1950		

A mai napon egyébként a következők kaptak nagyszámú szavazatot: Marján Aranka 1200, Altmann Boriska 1000, Aszlán Baba 800, Molnár Nori 700, Brenner Sári 800, Reichel Lulu 600, Czégka Baba 600, Birkenheuer Sacy 600, Kárpáthy Irén 600, Vikol Magda 600 szavazatot kapott. Itt írjuk még meg, hogy Vigh Ibolyka tegnap 1200 szavazatot kapott, amiből csak 200-at írtunk javára. A tévedést ma korigáltuk.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ

ELŐFIZETŐINKNEK,

valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik.

Vizsgálat indult meg egy aradi nagyvállalat ellen egy elbocsátott tisztviselő feljelentésére

Adóeltitkolással vádolja a feljelentés a vállalatot — Lefoglalták az üzleti könyveket — Bucuresti-i pénzügyi szakértő érkezett Aradra a könyvelés felülvizsgálására —

ARAD, július 26. Az aradi Lomási Erdőipar r.-t. hivatalos helyiségeiben* megjelent *Vulpe Constantin* aradi főügyész, *Ludosan János* vizsgálóbíró, *Caba Gyula* pénzügyigazgató, *Iancu Traian* rendőrigazgató, továbbá *Ani Cornel* komiszár és lefoglalták a vállalat könyveit, valamint hivatalos levelezését. A hatósági vezetők utasítására felnyitották a jelenleg Budapesten tartózkodó *Vadász Ernő* igazgató fiókjait és egész levelezését lefoglalták. A vállalat könyvvezetését ugyanis *Vadász Ernő* igazgató és *Káldor Béla*, a könyvelési osztály főnöke irányították, ez utóbbinak levelezését szintén zár alá vették. A lefoglalt iratokat a vállalat külön szobájában helyezték el s azt lepecsételték. A vizsgálóbíró az esetről értesítést küldött Bucurestibe a pénzügyminiszteriumhoz, ahonnan egy szakközeg kiküldetését kérte. A kiküldött a mai napig sem érkezett meg, jövetelét hétfőre várják. A folyamatba tett vizsgálat alkalmával a főügyész és a vizsgálóbíró közölték *Kemény György* igazgatóval, hogy feljelentés érkezett a vállalat ellen, amely szerint a könyveket meghamisították és sokmillió adóeltitkolást követtek el az állam terhére. A delegált pénzügyminiszteri szakértő hivatása lesz átvizsgálni a könyveket és megállapítani a továbbiakat. *Kemény György* nyomban kijelentette, hogy nincs tudomása senmiféle visszaélésről és ezért teljesen nyugodtan tekint a lefolytatandó vizsgálat elé.

Az esemény széles körben képezi ma beszédanyagát Aradon és ahhoz a legképtelenebb

kommentárokat fűzik. Értesülésünk szerint a vizsgálat a cég egyik nemrégiben elbocsátott tisztviselőjének feljelentése nyomán indult meg, ami tetemesen lecsökkenti az eset jelentőségét. A tisztviselő a miniszterelnökségnek küldötte el feljelentését, ahonnan az aradi ügyészségre továbbították azt kivizsgálás végett. Mindaddig, amíg a pénzügyminiszterium szakértő kiküldöttje meg nem érkezik, fordulat az ügyben nem várható. Miután azonban elbocsátott tisztviselő feljelentéséről van szó, a hatóságok mindenesetre megfelelő óvatossággal folytatják le a vizsgálatot. Ami a Lomási Erdőiparnál történt, annak ki van téve manapság minden cég. Emlékezetes még az a vizsgálat, amely a marosvásárhelyi cukorgyár ellen folyt le, amikor millió bírságot vtettek ki a gyárra és a bíróság végül felmentette, miután nem látta beigazoltnak az adóeltitkolás vádját. Számos, más ehhez hasonló vizsgálatot folytattak le az országban, azonban nagyjából eredménytelenül, sőt sok esetben beigazolódtott, hogy a feljelentés csak haszonlesés vagy bosszu műve volt. Ezért óvatossággal kell ezt az ügyet is kezelni, annál is inkább, miután az ország egyik legtekintélyesebb vállalatáról van szó.

Az ügyészség egyébként ma kihallgatta a könyvelésre nézve *Böhm Lajos* csoportkönyvelőt és a napokban kerül sor *Káldornak*, a könyvelési osztály főnökének kihallgatására. Ma délután a vállalat vezetésének kérésére az ügyészség kiadta a lefoglalt levelek és iratok ama részét, amelyre a folyó üzleti ügyek elintézésére szükség volt.

Mesél az aradi nyári éjszaka...

Még nem haltak ki az éjszaka imádói — Johnson Samuil a néger főrabbi fia Aradon táncol — A devizóri íróasztal mellől az éjszakai lokálokba

ARAD, július 26. Ne higgyék azt, hogy a szomorú dekonjunkturás világ minden kedves régi szokást eltüntetett s minden szint elrabolt. Az aradi éjszakáknak még ma is vannak imádói, akik nappal talán szürke kisemberek, de amikor eljön az éjszaka, kiegyenesedik a munkában meggörnyedt váll, csillogást, fényt kap a szem és az éjszaka szerelmese körutra indul az aradi nyárban...

A főtéren szerinte szól a jazz, sétáló párok simulnak egymásba és hallgatják a legújabb slágert:

Meguntam magát, a hazug szavát

A család, bolondító, hazug mosolyát...

A kávéházi terraszokon nagy a zaj, a *Lóránd-jazz* a *Monyádi-jazz* és a többi csattogva dolgozik. Arad szórakozik, vidám és igyekszik elfelejteni a mindennapi szürke gondokat.

S az aradi nyári éjszakában találkoztam valakiivel, akinek arcszíne talán éppen olyan sötét, mint az éjszaka. Egy csillagosszemű, érdekesarcú néger táncos, aki az egyik marospartii helyiségben szórakoztatja pár nap óta esténként a közönséget. Samuil *Johnson* 40 éves philadelphiai néger ma egyike a legérdekesebb éjszakai alakoknak Aradon, szöke norvég feleségével s eredeti kairói majmával. Amikor vége van a műsornak, a stepptáncos privátemberré alakul át, leül a kávéházi asztalhoz és gondolatai visszaszállnak a philadelphiai négernegyedbe, ahonnan elindult a világba, küzdelmes utjára.

— Egyetlen vagyok a családban — meséli — aki az artista pályát választottam hivatásul. Nagyapám, apám a papi pályán működtek, mindketten, mint Philadelphia főrabbi működtek. Már hosszú évtizedek óta zsidó a családom és mint ilyen előkelő szerepet játszik az ottani néger zsidóság körében. Mert Philadelphiaiban nagyon sok zsidó van

a négerok között. Külön templomuk is van, ahol péntek esténként és szombatonként imára gyűlnek össze. Én már kilenc éves korom óta táncoltam. Szüleim hevesen ellenezték, hogy táncos legyek, apám azt akarta, hogy átvegyem örökét, nem volt kedvem rá. Az éjszakát szerettem és az sodort erre a pályára. Bejártam az egész világot. *Pekingben, Londonban, Palesztinában, Kairóban* táncoltam és most itt vagyok Aradon. Norvégiában megismerkedtem a feleségemmel. Megszerettük egymást és ő családja minden ellenzése dacára követett. Most együtt dolgozunk vele és tizenhat éves fiammal. Meddig fogjuk még járni a világot, nem tudom, de szeretnék, mielőtt meghalok, egyszer visszakérülni Philadelphiaba és meglátogatni azt a sok helyet, ahova annyi kedves emlék fűz...

A konferanszié bemondja, hogy legközelebbi és befejező szám a *Piccánies Trió*.

— Most jön a számom — riad fel az emlékekből *Johnson Samuil* és pár pillanat múlva már ott steppel a pódiumon.

S hozzám csatlakozik az aradi éjszaka egy másik jellegzetes alakja. *Székely István* volt banktisztviselő, devizór, akit a dekonjunktúra elsodort az íróasztaltól és most artistaügynökként sodródik Arad éjszakájában. Fáradhatatlanul jár egyik lokálból a másikba, majdnem mindenütt az általa szerződött zenekarok és kabarék működnek. Mindenütt ott van és mindent ellenőriz.

— Nagyon szeretem az éjszakát — meséli — és talán ez volt a főoka annak, hogy elhagytam végleg a devizóri asztalt, a számokat, a bankot és artistaügynök lettem. A megélhetés nehezebb így, de szebb.

Nádor Pensio BUDAPEST, Nádor-u. 24

Uri családi otthon, elsőrangú ellátás, modern szobák, folyóvízzel ellátva — olcsó árak.

Gondoskodjék egy hűsleges nyaralópajtasról

Ez az új 6x9-es F: 6,3 anastigma lencsésű Kodak Hawk-Eye, amelyik elegáns, erős és egyszerű.

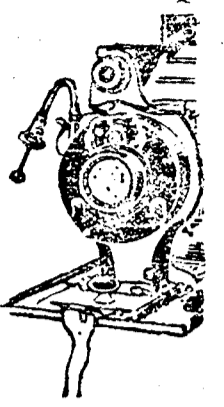
Ára 1.850 lei

Jé!

nyaralni csak az

F: 6,3 anastigmat lencsésű

1.850 leies új

KODAK HAWK-EYE

társaságában lehet.

Csak az elsőrendű Kodak filmeket és papirokat használja.

Utunk tovább visz. A kávéházak megürülnek, éjszaka három óra van. A jazzband elhallgatott, csend borul az uccákra, csak egy-egy becsipett ember kurjongatása hallik. De az éjszaka alakjai nem vonulnak haza, a Szabadság-téren van még a *Metropol-kávéház*, ahol összegyülekeznek. Itt nincs ugyan zene, de záróra sincsen. Néha hangos a kávéház, az éjszakai kártyázók vesznek össze. Megtörténik az is, hogy egyik-másik torkomragadja partnerét, de hamarosan ott terem a helyszínen *Szabados Árpád*, az erélyes tulajdonos és rendet csinál.

Már hajnalodik. Jelentkezik a kálts, aki az éjszakai kóborlóknak meleg, friss süteményeket árul. Már rakódnak a piacokon, lassankint megkezdődik a hajnali élet, munkások sietnek serényen a gyárakba, álmos szemű házmesterek nyitják a kapukat, eltűnt az éjszakai varázs, megkezdődik a napi szürke robot. És az éjszaka szerelmesei lesütött szemekkel osonnak hazafelé...

Marosi Rudolf.

Az aradi mozik mai műsora.

CENTRAL: A RÉGI DAL. Megrázó erejű beszélő, éneklő és zenélő film. *Richard Tauber*-rel, a legnagyobb német kamaraénekes-sel. Közreműködnek még *Maria Solweg* és *Werner Fütterer*. Az előadások 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek. Kezdekor az aítók bezáratnak.

SELECT: Fél 5, 6 és fél 8 órakor.

MODERN: (Marospartii nyári mozgó) Fél 10 órakor. DIVATKIRÁLYNŐ. Vigjáték. Főszerepekben: *Korda Mária*, *Harry Liedtke* és *Verebes Ernő*.

ELITE: Fél 5, 6, fél 8 és negyed 10 órakor. Új műsor. A TENGERALATTJÁRÓ. Nagyszabásu tengerészdráma. Főszerepekben *Jack Holt*, *Dorothy Revier* és *Ralph Graves*.

GRADISTE: Fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor. Új műsor. CARNÓ ÉS GÁRDAHADNAGY. Szerelmi dráma. Főszerepekben: *Eszterházy Ágnes* és *Petrovits Szvetiszláv*.

GAI: 5, 7 és 9 órakor. WILD WEST CIRCUSZ. Nagyszabásu cowboy dráma. Főszerepekben: *Hoot Gibson*.

Fél 12 órai **MATINÉK** műsora.

CENTRAL: A SORS JÁTEKA. Himansu Ray és Seeta Devi-vel.

SELECT: WILD WEST CIRCUSZ. Hoot Gibson-nal.

ELITE: CARNÓ ÉS GÁRDAHADNAGY. Eszterházy Ágnes és Petrovits Szvetiszláv-vel.

Vakáclóra tanuló ifjúságnak kölcsön-díj 2 Lej kötetenként **KERPEL**-nél.

HIREK

Széchenyi és Herzl.

Herzl halálának évfordulójára.

1860-ban Döblingben eldördült egy fegyver és pontot tett egy nemes emberéletre: meghalt Széchenyi, a legnagyobb magyar. Ugyanezen esztendőben, Magyarországon megszületett a legnagyobb zsidó, Herzl Tivadar.

Mindkettő közgazdász, politikus, író: Széchenyi megnyitja a „Hitel”-t (1830) és forrongásba hozza vele az egész magyarságot. E művéten foglalt új eszmével átalakítólag hat és megmutatja azt a utat, amelyen a magyarságnak haladnia kell. Herzl a „Judenstaat” című munkájával a zsidóságot forradalmasítja. Széchenyi megszervezi a „Nemzeti Kaszinót” a magyar politikai, gazdasági és társadalmi problémák megvitatására, ugyanezen célból Herzl megteremti a „Zsidó Nemzeti Világszervezetet”. Széchenyi „Hunnia” című munkájában leírja, hogyan kell a magyar fővárost széppé tenni, rendezni és hogyan lehet Pestet megvédeni a Rákos homokjától. Herzl „Ósujhon” című munkájában egy szebb zsidóország konturjait rajzolja meg. A Magyar Tudományos Akadémia Pesten — a héber egyetem Jeruzsálemben, az alduai Széchenyi-ut és a telavivi Herzl-ut, mind az ő munkáik közvetlen, vagy közvetett eredményei.

1860-ban Döblingben tragikus körülmények között halt meg Széchenyi, a legnagyobb magyar és magyar földben temették el. Ugyanezen évben magyar földön született a legnagyobb zsidó, aki Döblingben pihen idegen temetőben, magasan Bécs felett, ahonnan ellátni Grinzing és Siwering dombjaira át egész a Kahlenbergig.

Rokonok ők, a zsenik, Széchenyi és Herzl, Herzl és Széchenyi, akik csak pihennek, — mert halhatatlanok.

Chilevitz Hermann.

— Pápai legátus a Szent Imre-ünnepségeken. Rómából jelentik: A pápa az augusztusban kezdődő magyarországi Szent Imre-ünnepségekre Sincero kuriális kardinális küldötte ki legátusként. A kuriális kardinális több biborossal együtt, augusztus 16-án érkezik az országba. A határtól különvonat viszi Budapestre.

Pension ELITE pensio

Budapest, Bálvány-u. 24. Aut.: 142—55.

Héber, magyar folyóirat. Nyáron át is nyitva. dependencia: Bálvány-utca 3000 négyzetméteres parkban, közvetlenül a parton; kapcsolás a híres dr. Málnai-féle leánynevelő-intézettel. Vállal fiú és leánygyermekeket P. 8.—ért, felvételt P. 8.—10-ig.

— Aradi vámműtisztviselő elöléptetése. Két érdemes aradi vámhivatali főtisztviselő előléptetésének híre érkezett Aradra. Eszerint Riefler Pál II. osztályú vámmellenőrt a posta vámhivatal vezetésének megbízásából I. osztályú főellenőrre, Dreicin Mihály II. osztályú vámmellenőrt pedig a fővámhivatal élére, mint I. osztályú főellenőrt nevezték ki. Az ismert vámhivatali főtisztviselők a közönséggel szemben tanúsított udvarias modorukkal a legnagyobb megbecsülést vívták ki maguknak és így előléptetésük bizonyára a legnagyobb örömet kelti. Itt írjuk meg, hogy hírek szerint Banu Miklós eddigi fővámhivatali főnököt Ploestbe helyezték át az ottani vámhivatal élére, Axentie Mincu eddigi postavámfőnök pedig a bucuresti-i Intresorite de vám vezetőpozíciójába került.

— Ezentúl kisebb utakra indul a Graf Zeppelin. Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin ma kisebb svájci útra indult. Az igazgatóság elhatározta, hogy ezentúl a jelentkezők számának lepadása miatt csak kisebb utakra vállalkozik. Ma egy dúsgazdag svájci nő bérelte ki a Zeppelint, aki 11 tagú társaságával teszi meg az utat.

Dr. URBANEK

középsiskolai igazgató Budapest, Erzsébet-körút 4. Magántanulók előkészítése polgári, kereskedelmi, középsiskolai vizsgálatokra, érettségire. Korrepetálás. Teljes ellátás.

Saját készítmények és antik Perzsaszőnyegek

Dr. Groszman Alfrédné

szővműhelyében Arad, Str. M. Nicoara 17. (Petöfi-u.) Keleti szőnyegek szakszereji javítása.

— Orvosi hír. Dr. Waldmann Jenő fül-, orr- és gégeszakorvos, a bécsi Hajek és Neuman-klinikának v. osztályorvosa rendeléseit Strada Tace Ionescu (v. Sárossy-u.) 1. sz. a. megkezdte. Rendel 10—12-ig, 3—5-ig.

— Az agrárkonferenciáról visszaérkezett a magyar delegáció. Budapestről jelentik: A magyar delegáció tagjai ma reggel tértek vissza Budapestre a gazdasági konferenciáról. A delegáció tagjai kedden számolnak be a tárgyalások eredményeiről a kormánynak. Kormányhoz közel álló körök hangsúlyozzák, hogy a tárgyalások nem hivatalosak, hanem csak gazdasági jellegűek voltak.

— Terjed a gyermekparalízis a Rajnamentén. Strassburgból jelenti: A gyermekparalízis járvány Délrajna megyében mindjobban terjed. Ma öt újabb megbetegedés történt. Ezzel a legutóbbi öt nap betegével együtt 42 paralízises eset történt. A járvány kezdete óta 210 megbetegedést jegyeztek fel.

— Torna- és mozgásművészeti tanfolyamok. Tanerők részére továbbképzés, kezdőknek teljes kiképzés. Nyári tanfolyamok aug. 1-től, éves tanfolyamok szept. 1-től Kállay Lilly áll. eng. iskolájában, Budapest, VII. Erzsébet-körút 17.

Menyasszonyi kelengyék

finom kivitel — olcsó árak

Ruttkay & Botye

Arad, megyeházzal szemben.

— Eljegyzés. Maidt Ica és Horyáth József jegyesek.

— Ismét kommunista agitátorok működnek Budapesten. Budapestről jelentik: A főkapitányság újabb földalatti kommunista működésnek jött nyomára. A külváros házáinak falaira tegnap éjjel lázító plakátokat ragasztottak ki, amelyek a kommunista párt nevében felhívják a munkásságot, hogy augusztus 1-én reggel fél nyolc órakor gyűljenek össze a Mária Terézia-téren és tüntessenek a szovjetrendszer mellett. A rendőrség mindent megtett, hogy a plakát kiragasztót kézrekerítse.

Gyermekkoscsik részletre is.

Gyermekkoscsi üzem,

Bul. Reg. Ferd. 38.

— Öngyilkos lett fivére holtteste mellett. Szegedről jelentik: Fáy Elek nyug. MÁV főnök 69 éves korában elhunyt. Irina nevű huga felöltöztette a halottat, teleszórt rózsákkal, majd a holttest mellett egy szegre felakasztotta magát. A holttest mellett egy levelet találtak, amely arról szól, hogy a két testvér kötelezte magát, hogy amennyiben az egyik előbb hal meg, a másik önként vet véget életének.

— Hamis aláírásokkal jelöltette magát képviselőnek egy ügynök. Székeshérvárról jelentik: Csontos János ügynök kétezer aláírással jelöltetett képviselőnek jelöltette magát. Utóbb kiderült, hogy az aláírások egytől-egyig hamisak. Csontos ellen bünvádi eljárás indult meg, amelyben legfelsőbb fokon ma hirdetett ítéletet a Kuria, ahol három és fél évi börtönnel sújtották az ügynököt.

— Veszedelmes tűz Zerdán. Könnyen veszedelmessé válható tűz pusztított Zerdán község határában, ahol eddig még ismeretlen okból kigyulladtak a határban elhelyezett buzaasztagok. Körülbelül egy vagon buza égett el, míg a kivonult kisenői tűzoltóknak sikerült eloltani a tüzet.

— Halálozás. Dragos József nyug. CFR főmozdonyvezető, folyó hó 25-én, 72 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 27-én, vasárnap délután 6 órakor lesz a felsőtemető halottsházából.

Fodor Ella

fényképész külföldi tanulmányutjáról hazatért, műterme vezetését átvette és a külföldön tapasztalt újdonságokat már minden felvételnél alkalmazza mélyen leszállított árral

— Nem tartóztatták le Sitiescu vezérigazgatót. Bucuresti-i jelentések alapján az erdélyi lapok megírták, hogy letartóztatták Sitiescut, a Timisiana bank volt vezérigazgatóját, aki néhány évvel ezelőtt röpiratban leplezte le a banknál folyó üzelmeket. A hírt a Lupta röpitette világgá és ezzel kapcsolatosan ma érdekes távirat érkezett Aradra. A táviratot Romanescu Gergely aradi bankigazgató kapta és küldöje maga Sitiescu. A volt vezérigazgató ebben energikusan megcáfolja a letartóztatásáról szóló híreket.

— Dr. Antal bőrgyógyász és urológus, rendelését Strada Romanului (Zrinyi-ucca) 14. alá helyezte át. Diathermia, Quarz, kozmetika.

— Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli a hadügyminisztérium 1891 számú rendelete alapján, hogy az 52. paragrafussal bíró önkéntesek, akik gáz-iskolai kiképzésben akarnak részesülni, augusztus hó 15-ig kérvényt nyújtsanak be a várban lévő hadkiegészítő parancsnoksági irodában. A rendelet szerint csak azok az önkéntességi joggal bíró hadkiegészítő fiatalok jogosultak a gáz-tanfolyamon való részvételre, akik végzett vegyész-mérnökök, vagy természet-tan-szakot végeztek az egyetemen, vagy vegyész-doktorok és diplomás elektrotechnikusok. A segédszolgálatra besorozott önkéntesek is jelentkezhetnek a gáziskolába, de náluk a rendelet előírja a következő nyelvek tudásából legalább egyet: francia, angol, lengyel, cseh, német, olasz és orosz. A hadkiegészítő parancsnokságnál átadandó kérvényhez mellékelendő a születési bizonyítvány, hatósági bizonyítvány és az egyetemi végzettséget igazoló bizonyítvány. A gáz-iskoláról bővebb felvilágosítással szolgál a hadkiegészítő parancsnokság vár irodája, délelőtt 11—12 óra között.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek, valamint tulsok ivás és dohányzás, vagy morfin és kokain élvezete idéz elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata fontos segédszerepet képez. Hires orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a Ferenc József víz többek közt ólommérgezésnél nemcsak meggyógyítja a makacs székrekedést, hanem mint specifikus ellenszer is kifejtett kitűnő hatását. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Gabonatűz Bokszege. Ma reggel arról értesítették Nagy Pált, az ineni (borosjenői) tűzoltóság főparancsnokát, hogy Bokszegeen Crista Marian cséplőgépenél tűz ütött ki. Az ineni önkéntes tűzoltóság Füzy alparancsnok vezetésével vonult ki s nagy erőfeszítéssel sikerült a tüzet körülzárni és lokalizálni. Körülbelül 15 kazal buza volt lángban és ugyannyi szalma égett már, amikor a tűzoltóság megérkezett. A nagy vízhiány miatt a Nádor-malom csatornából kellett hordókban szállítani a vizet, ami az oltást nagyban akadályozta. A tüzet 10 óra tájban sikerült teljesen lokalizálni. Nagyon megnehezítette az oltást az erős szél.

— Dr. Duschnitz szemorvos rendelését Strada M. Nicoara 16 alá (Petöfi-ucca) helyezte át.

— Internátus. Most folynak az előjegyzések a román kat. elemi leányiskola, leánygimnázium és továbbképző tanfolyam internátusában. Az intézeti igazgatóság az idén kivételesen felfogad olyan növendékeket is, akik más tanintézetet, ilcseumot vagy kereskedelmi iskolát látogatnak. (Római kat. internátus, Str. Nicu Filipescu 38.)

— Orvosi hír. Med. Univ. Dr. Luttwák Emánuel orvosi rendelését Calea Banatului (volt Asztalos Sándor-u.) 3. sz. alatt megnyitotta. Rendel 2—4 1/2 óráig.

— Herzl-émléknappély Aradon. Ma este 9 órakor rendezi az aradi Zsidó Nemzeti Szövetség ifjúsági csoportja a zsidó iskola udvarán Herzl halálának 26-ik évfordulója alkalmából ideai emléknappélyt, Belépés díjtalan.

— A Szeretetház és Tanonciflon nyári mulatságának bizottsága folyó hó 28-án, hétfőn este 9 órakor tartja második értekezését a zsidóiskolában. A bizottság ezúton is kéri a meghívottakat, hogy az értekezleten feltétlenül megjelenjen szíveskedjenk.

— Slessen venni temesvári Mentő-sorsjegyeket. Huzás visszavonhatatlanul f. évi augusztus hó 3-án. Próbálja meg szerencséséjét! Csupa képspénznyeremény! Sok 1.000, 5.000, 10.000, 15.000, 25.000 és 50.000 lejes nyeremények. A főnyeremény 100.000 lej! 1 sorsjegy ára csak 20 lej! A nyeremények kifizetését a „Temesvári Első Takarékpénztár“ garantálja. Sorsjegyek Aradon az összes dohánytőzsdékben kaphatók.

A „Zsidó Ambulatórium“ félévi működése

Több, mint ezer beteg részesült ingyenes orvosi kezelésben

ARAD, július 26. A napokban tartotta az Eötvös-uccai zsidó ambulatórium orvosi karja féléves összejövetelét, amelyen többek között beszámoltak az intézet ezévi működéséről. Eszerint a folyó év első 6 hónapjában kezelt betegek száma 30 százalékkal múlta felül az elmúlt évek ugyanazon időre eső beteglétszámát. Az ambulatóriumban július hó 1-ig 1128 új beteg jelentkezett kezelésre, akik összesen 2693 esetben részesültek ingyenes orvosi kezelésben. Közülük számosan kaptak ingyen gyógyszert is. 54 esetben készült Röntgen-átvilágítás, 18 betegnél pedig Quarz-lámpás kezelést eszközöltek.

A fenti kimutatás élenken bizonyítja, hogy a mai egyre súlyosbodó gazdasági viszonyok közepette mennyire nélkülözhetetlenné vált és milyen áldásos működést fejtett ki ezen zsidó jótékonyági intézmény. Az ambulatórium nemzetiségre való tekintet nélkül a munkanélkülieknek is rendelkezésére áll, kiknek soraiból is igen nagyszámú beteg részesült ingyenes orvosi kezelésben.

A gyanus ember

Nem tudom észrevették-e: újabban felmőnően megszorodtak a jelvényes emberek. A gomblyukban egy kis tü, sportegylet, evezős klub, futball, tenisz, kártya, avagy sakkkör jelvénye, amelynek tulajdonosa fennmen hirdeti, hogy ő a jelvényben levő színekben él és hal, hogy siring hű marad az A. T. B.-hez (Aradi Távívó Banda) avagy a I. A.-hoz (Irgalom az állatoknak) s ha kell a vérét is hajlandó ontani szeretett klubjáért, az A. R. E. (Agglegény Részegeseket gyámolító Egyesületért.)

Az autóbuszban, kávéházakban, mindenféle nyilvános helyen lépten-nyomon jelvényes emberekbe botlunk. Természetesen a számtalan politikai egyesületnek is megvan a maga jelvénye.

Az emberek szint vallanak.

Régebben a zsidókat kötelezték ilyen nyíltságra azzal a bizonyos sárga folttal. És a különböző társadalmi osztályok is valósággal uniformizálódtak. Más ruhában járt a földesúr, másban a várúr, másként öltözött a vadász, a halász, az iparos, a paraszt és az öngrof. Színek orgiája tombolt ezeken a ruhákon, bársonyok, selymek, nehéz szövetek váltakoztak és a polgári, a nemesi ranglétrának megvolt a maga szabályos öltözéke, amelyről leolvashatták az illető rangját...

A modern, demokratikus idők elseperték a civil uniformist. Ma a walesi herceg is éppen úgy öltözik, akár egy kimenős soffőr. Legfeljebb izléseesebben... És vannak milliárdosok, szalámi konzervek és olajkirályok, akik olyan slamposan öltözködnek, hogy husz centet se nézne ki belőlük az ember. Nem is szólva a politikusokról, például Briandról, aki híres rendetlen ember, lóg a nyakkendője és ígyirótt a nadrágja...

Ezért kellett ugylátszik a jelvény. Hogy megtudjuk: ki hová tartozik. Mi a politikai hitvallása, sportol-e, stb. Egy ilyen jelvény felér egy néma bemutatkozással.

A jelvényesek gyorsan barátokoznak.

Például az esperantósok. Azok egyene-

LEGUJABB.

DOBRESCU Bucuresti főpolgármestere Budapestre utazik

Nyilatkozott egy magyar újságírónak: „Magyar polgáraink megbízhatók és a román néppel megértik egymást“

BUCURESTI, július 26. A pesti Az Est lapok kiküldött munkatársa beszélgetést folytatott Dobrescu bucuresti-i főpolgármesterrel, aki — mint ismeretes — az ősszel Budapesten látogatást tesz a pesti kommunális viszonyok tanulmányozására vonatkozólag. Elmondotta Dobrescu, hogy a legnagyobb örömmel megy majd Pestre. Két esztendője, amióta Bucuresti főpolgármestere lett, hordozza magában a budapesti ut tervét, amelynek megvalósítása ellen sem Maniunak, sem Vaída belügyminiszternek nincs ellenvetése, sőt pártfogóliák az ötletet.

— A budapesti látogatás — mondta Dobrescu — kettős öröm részemre, mert egyrészt megismerem illusztris magyar kollégáimat, másrészt tanulmányozhatom a speciálisan városi feladatokat. Studiumra nagy szüksége van annak, aki Bucuresti élén áll. Bucuresti most szüleiük. Most fogjuk megcsinálni a bulvárokat, amely két évben fogja körülvenni a várost, földalatti vilamos vasutat építünk, új parkokat létesítünk és új csatornával

kötjük össze a fővárost a Dunával. Pályázatot hirdetünk városrendező ötletre, nyilegyenes sugárutakat vágunk a szűk uccák helyett, mert szükség van a fővárosnak levegőre és szépségre.

— Az összeg, ami a terveink megvalósításához kell, jelentős: 11 milliárd lejre rug. S ha nem is egyszerre, de hiszem, hogy meg fogjuk szerezni. Akkor azután megkezdődik az alkotó munka. Nem remélem, hogy elérjük a gyönyörű fekvésű Budapestet, de Bucurestinek is megvan a stílusa. Magyar kereskedők, vállalkozók, munkások és főleg rendkívül ügyes mérnökök eszelekvő tényezői Bucuresti életének. A magyar polgáraink megbízhatók és a román néppel, melytől idegen a nemzeti és gazdasági sovinizmus, megértik egymást.

— Ősszel Budapesten találkozunk — bucsuzott Dobrescu az újságírótól. A jó szomszédtság előfeltétele, hogy megismerjék egymást. Szeptemberben új Argonauták módjára indulunk Budapestre és remélem, hogy az őszinte barátság aranygipijával térünk onnan vissza.

Kutjepov tábornokot meggyilkolták

Holttestét utitáskába téve, diplomáciai poggyász gyanánt küldték Moszkvába

PÁRIS, július 26. Burcev orosz emigráns hírlapíró „Legujabb Hírek“ címen megjelenő orosznyelvű lapjában közli a Kutjepov tábornok eltűnése ügyében indított rendőri nyomozás eredményét. Eszerint Kutjepov titokban összeköttetésbe lépett a vörös hadsereg néhány emberével, akiknek július 16-án találkozót adott. Ezekről az emberekről azt hitte, hogy sikerült magának megnyerni őket, pedig valójában a GPU ügynökei voltak.

Gyanútlanul, önszántából szállt az autóba és csak későn vette észre, hogy elárulták. A kocsi kloroformos vattát szorítottak az orra alá és a tábornok, aki szivbajos ember volt, a narkózis következtében elhunyt. Holttestét utikosárban, diplomáciai poggyász gyanánt Németországon át szállították Moszkvába, ahol a GPU politikai osztályának tagjai jelenlétében elhamvasztották.

Ismét halálos szerencsétlenség történt az európai körrepülésnél

LYON, július 26. Az európai körrepülésből kifolyólag ma délután hat órakor a lyoni repülőtéren halálos szerencsétlenség történt. Offermann német repülő, amint leakart száll-

ni, nekiszaladt egy magasfeszültségű áramvezetéknek, úgy, hogy lezuhant. A pilóta kísérője, Jerzensky főhadnagy szörnyethalt.

Elrabolták a brádi aranybánya napi aranytermelését

Banditák támadták meg az aranyrudakat szállító tisztviselőket, akik kénytelenek voltak átadni a náluk levő értékeket ismeretlen emberek támadtak rájuk és az aranyrudak átadását követelték.

BRÁD, július 26. Ellenőrizhetetlen hírek szerint nagyszabású rablás történt Brádon. A Tizenkét Apostolról elnevezett aranybánya napi aranytermelését, amikor a bányagazgatóságához be akatták szállítani, elrabolták.

A jelentés szerint a napi bányatermelést a szokott módon vitték el ma is a tárnákból. A beszállítást az igazgatóság régi tisztviselői végezték. Amint elhagyták a tárnát és ládáiban kocsin vitték az aranyrudakat.

sen testvéri közösségben élnek. Ha két vadidegen esperantós egymásba botlik az autobuszban, mindjárt mosolyognak, kacérkodnak egymással és öt perc múlva már egymás kezét szorongatják.

A futballisták — ha ellenkező táborból kerülnek ki — szenvedélyes vitákat rendeznek.

A sakkörösök szimultán partikat rendeznek és elméletben egyszerre verik meg Tartakovert és Maróczyt

A boxolók Sharkeyt szidják.

Csak a jelvénytelen emberek nem barátokoznak.

Mereven, visszautasítóan ülnek a sarokban, újságot olvasnak, vagy gondokba merülve töprengenek. A gomblyukuk éres. Semmi sem árulja el a hovatartozásukat.

Olyan meglepetésszerűen történt a támadás, hogy a kísérő tisztviselőknak nem is volt idejük a védekezésre és ellenállás nélkül voltak kénytelenek az arany mennyiséget átadniok.

A csendőrség erőlyesen megaditott vizsgálata mindaddig eredménytelen.

A jelvényesek gyanakodó szemmel nézegetik őket. Hm, kétségtelenül gyanusak. Óvatosak, névtelenek, akár az áruház hercegek, inkognitóban akarnak maradni. Mit érzene? Titok.

Jeltelen. Sokkal veszedelmesebb, mint azok, akik nyíltan, hangosan, sokszor rikító, rikoltó sárga és vörös plaketteken hirdetik a politikai felfogásukat. Ki tudja mit forral?...

Pedig... én tudom, hogy teljesen ártalmatlan, szerencsétlen és egyszerű ember. Csak olyan nagyon szegény, hogy még jelvényre se tellett neki, hogy a gomblyukába akaszt-hassa az egyesület színeit, amelyhez egész életén át tartozott, hűségesen és rendíthetetlenül, a Sz. F. E. (Szerencsétlen Flótások Egyesülete) nagy plakettjét...

Régi aradmegyei vadászok

**A vadászszabályok. — Egy udvarias házigazda. — Vadpusztítás a hom-
mún alatt.**

E harmadik cikkünkben Ajtay Sándor főerdész a régi aradmegyei vadászaton szerzett élményeinek és impresszióinak leírását folytatjuk.

Gróf Breda Viktor

a gurahonci vadásztársaság igazgatója volt. A társas, nagy vadászatokra ő hívta meg a vendégeket s volt azoknak szíves és figyelmes házigazdája. Ha valamely kezdővadász is résztvett a társasvadászatokon, kezdés előtt el kellett mondani a „vadászregulákat“ a vadásztársaság előtt. Ezek a következők: 1. Menetelés közben a fegyver üresen, csövével felfelé tartva hordandó. 2. A fegyvert csak az „álláson“, hajtás előtt szabad megtölteni és hajtás után kiüríteni. (Kivételt képeznek az ismétlődő fegyverek: Mauser, Mannlicher, melyeknél elég, ha a závarzat el van zárva.) 3. Hajtás közben senki, a neki kijelölt állást el nem hagyhatja. 4. Szomszédiai állásáról mindenki tudomást vesz, amit halk fütty, vagy kézzel jelez. 5. A szomszédok, illetve a puskásvonal irányába löni semmi esetben sem szabad.

Vadászat közben — meneteléskor — nem egyszer tartatott fegyvervizsgálat. Ilyenkor mindenkinek meg kellett állania és megmutatni, hogy üres-e a puskája? Nem is történt soha semmi baj. Minden esetben teljesen korrekt vadásznak tartom. Egyébként talán mindenki annak tartja magát. Pedig hej, de kevesen vannak, akik minden esetben igazán azok. Mindenkiel szemben előzékeny, jókedvű, tréfás és tréfakedvelő. Nem volt „tömeglövő“. Nem akart minden vadat lelőni, ami szeme elé került s elfudott ugys gyönyörködni a vadban, ha lövést nem tett, vagy nem tehetett rá.

Még egy ritka tulajdonsága van, ami kevés vadászbán található meg. Ha úgy jött a vad, hogy szomszédjának is lövésre volt, nem sietett a lövés-

sel, hanem átengedte az elsőlövés jogát szomszédjának, vendégének.

Általában minden vadászbán megvan az a vágy, hogy szeretne a legjobb lövőhelyekre kerülni. Ezzel szemben gróf Breda a legjobb helyekről képes volt lemondani, vendégéi javára s titokban megugta, hogy kedvesebb vendégei közül kit vagy kiket állítsak a legjobb helyekre. Mások sikere, vagy szerencséje, nem tette iriggyé, örült a mások örömeinek is.

Gr. Breda nemcsak a társas vadászatoknak volt résztvevője, hanem őrcserkészetre és szarvas bögésre is kijárt, a mi tudvalevőleg egyik sem társas vadászat. Reá nézve mégis az volt. Mert ilyenkor felesége is, br. Bohus Ilona is állandóan kísérette, de fegyver nélkül. Megmutatva, hogy fegyver nélkül is lehet a vadászat gyönyöreit élvezni. Fáradszóról kísérette férjét a cserkészutakon — pár lépéssel hátramaradva — anélkül, hogy jelenléte zavarólag hatott volna a cserkészőre. Egyaránt tudott gyönyörködni, úgy az erdő léptenyomán változó szépségeiben, mint a látott vadakban, s azok viselkedésében. Egy-egy legelésző őrcsoportnál vonuló szarvas, vagy vaddisznónál percekig megállva szemléltek azokat, kellemes vadászbizsergéssel. Az ilyen cserkészések is, mint a nagy vadászat, 2—3—4 napig tartottak, s ez idő alatt állandóan az erdőn tanyáztak.

József főherceg tudomást szerezve e vadászterület jóságáról, két ízben jött el szarvas és őrcserkészetre. Megismerve annak vadállományát, a 10-000 holdas erdőterületet megvásárolta az Acsevtől vadászterületnek 1910-ben. Mikor is az eddigi vadásztársaság feloszlott.

Még 8 évig volt ez az erdőség vadászeldorádó. 1918—1919-ben azonban a harctérről katonák, a régi rend felbomlásával, kiirtották a vadállományt. Most már csak multja van a gurahonci híres vadászatoknak. **Ajtay Sándor.**

SPORT KÖZLÖNY

A MONTEVIDEOI

Argentína - U. S. A.
Uzupay Jugoszlávia

futballvilágbajnokság fináleja

Egy kis tippelés a nagy csata előtt

MONTEVIDEO, július 26. A futballbajnokság előcsatározásai, amelyek során — mint ismeretes — 13 csapat vett részt, négy csoportban már lepergtek. Az előmérkőzések során három európai csapat: Románia, Belgium és Franciaország elvéreztek. A délamerikaiak közül is kiesett hat. A döntőbe tehát két délamerikai, Uruguay, a kétszeres olimpiai bajnok és Argentina, a legutolsó olimpiád másodikja került. A másik két döntőbe került csapat betörésszerűen érte el a fináléra kvalifikáló eredményeket. A négyes döntő harmadik résztvevője az Európát képviselő Jugoszlávia. Jugoszlávia labdarugó spontja kétségtelen, hogy nagyot haladt az utóbbi évek során és elérte egy árnyalatkülömbörségre a legelső európai klasszist. Mégis meglepetést volt, hogy csoportja győztes lett, mert nem kisebb ellenfelét, mint Braziliát, a torna titkos favoritját gyűrte maga alá. Nagy meglepetés volt USA csapatának a döntőbe jutása is, mert a csapat az utolsó két olimpiádon igen gyászosan szerepelt. A csapat respektábilis ellenfelek: Paraguay, a múltévi délamerikai bajnok és Belgium. a

legjobbnek tartott európa együttes biztos győztesével került a döntőbe, így valószínűleg erőben sokat javult és a döntő sötét csapatának is Észak-Amerikát kell tartanunk.

A döntőt úgy sorsolták ki, hogy a két délamerikai favorit: Uruguay és Argentina ne a semifinalban kerüljenek össze. Argentina ellenfele a sorsolás szerint az USA csapata lesz, míg Uruguay és Jugoszlávia csapatai vasárnap játszanak.

A két elődöntő után a két vert csapat a harmadik helyért játszik, a két győztes pedig a büszke világbajnoki címért. A tipp természetesen Argentína—Uruguay-döntő, de nem lehetetlen, hogy Argentína helyére USA kerül. Jugoszlávia helyzete teljesen reménytelen, még a legoptimistábbak véleménye szerint is Uruguay-ial szemben. A két ország reprezentatívjai már találkoztak egyszer. A párisi olimpiád első mérkőzésén, amikor a „sötét“ Uruguay 7:0-ás győzelemmel vonta magára a figyelmet. Ekkor még a jugoszláv futball gyerekcipőben járt. Az óriás fejlődés dacára nem hinnénk, hogy a jugoszlávoknak, Európa képviselőinek több babér teremjen a délamerikai nagy csapatban.

A budapesti Hungária négyesének és nyolcasának kettős sikere a karinthiai evezős bajnokságokon

(VELDEN, a Wörthi-tó mellett, július 26.) Enyhe időben, nagy közönség jelenlétében folyt le az idei karinthiai evezős-bajnokság, amelyen a magyar színeket a Hungária szenior-négyese és nyolcása képviselték. A szenior-négyes ellenfelei a müncheni Ruder-

Klub és a klagenfurti Albatros voltak. A Hungária Hüttner, Kauser, Árpád, Vály, Kauser István, korm.: Molnár összetételű csapata a magyar közönség erős biztatásával, 7 perc 17.4 másodperces idővel, két hosszal verte a müncheni Ruder-Klubot, a nyolcasban pedig a Götz, Kauser Árpád, Hüttner, Kauser István, Vály, Sági, Ivaskovics, Machán, korm.: Molnár csapata pedig, mint walcover győzött 4 perc 48.6 másodperces idővel, ugyancsak a müncheni Ruder-Klub felett, amely a versenyt feladta.

O Királyi kitiintetésben részesítettek több sportembert. II. Károly király a sport terén mutatott eredményes és önzetlen munkálkodásért több közismert romániai sportférfit tüntetett ki. A kitiintetett sportemberek a Rasplata munci (A munka fizetsége) első és másodosztályú érdemkeresztjét kapták. Az első osztályú érdemkereszt kitiintetésében részesültek: Leucuta Aurél dr., bányági képviselő, a központi futballszövetség elnöke. Morariu Teofil dr., nagyváradi orvos, volt román súlydobórekorder, a nagyváradi futballszövetség elnöke és az ország Tofi bácsi néven ismert legkiválóbb futballbírója. Manoil Camil, a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara főtákkára, Manoilá lippai esperes fia, aki szintén tevékeny részt vesz a körösparti metropolis sportéletében. A másodosztályú érdemkereszttel kitiintetettek: Simbotaeanu ezredes, Ilescu Zanoga János kapitány, akik a bányági főváros: Temesvár sportéletében töltenek be aktív szerepet. Szándékosan hagytuk utolsónak, hogy jobban kiemelhessük dr. Vatiánu Sabin kitiintetését. Dr. Vatiánu Sabin Aradon igen jól ismerik, Vatiánu Traian esperes fia, az országos bírótisztület elnöke. Két évig Aradon folytatott orvosi prakszist, majd Nagyszentmiklósrá került, ahol a gróf Nákó-alapítvány kórház főorvosa és kerületi főorvos lett.

O Franciaország 2:1-re vezet a Davis-Cup döntőjében. Párisból jelentik: Tegnap délután megkezdődött a Davis-Cup 1930. évi döntője, az ezévi zónaközi győztes és a múlt évi győztes és védő Franciaország között. Az első napon két egyes került lejátszásra. Az egyiket a reaktívált amerikai Tilden nyerte óriás küzdelemben Borotra ellen. A másik mérkőzésen Lott őrn., az amerikai színek képviselője, vereséget szenvedett Cochet-től. Ilyenformán az első nap döntetlenül végeztek az ellenfelek 1:1 arányban. Ma a párosban az Alison Van Rhyn amerikai-pár vereséget szenvedett Cochet—Brugnon-pártól 6:3, 7:5, 1:6, 6:2 arányban és így a döntőben Franciaország vezet 2:1 arányban.

O Hol lesz a harmadik Újpest—Ambrosiana-mérkőzés? A két csapat vezetői megegyeztek abban, hogy a harmadik döntő mérkőzést augusztusban semleges pályán fogják lejátszani. Még ettől egy jó néhány hét választ el bennünket, de máris megindultak a találgatások, hogy hol lesz a mérkőzés? Amint hirlik, a bécsiek tiltakoznak az ellen, hogy Bécs legyen a harmadik mérkőzés színhelye, mert ez a mérkőzés a publikum tizezreit kötné le és ezáltal a bécsi csapatok mérkőzéseinek a közönsége csappanna meg. Prágában viszont igen szívesen látnák a két egyesületet. A Spárta már is ajánlatot tett a két érdekelt félnek, hogy harmadik találkozásuk színhelyéül az ő sporttelepét válasszák. Más nagyobb városok is igen élénken érdeklődnek a mérkőzés iránt, így, amint hirlik, Prága mellett még a pozsonyi Bratislava és a Prími Zidenice ajánlotta fel a magyar és olasz bajnokoknak a döntő találkozásra a pályáját.

O A magyar uszócsoport újabb sikere Stockholm-ban. Stockholmból jelentik: A magyar—svéd uszómérkőzés során a 4×200 méteres stafétában a magyar csapat nagy fölényrel 10 perc 001 mp.-es idővel nyert a svédek előtt.

Az angol kormány feloldja a magyar tulajdont képező vagyontárgyakat

LONDON, július 26. Az angol kormány jegyzékváltással megállapodást kötött a magyar kormánnyal, hogy a trianoni békeszerződés alapján a magyar tulajdont képezett vagyontárgyakat, jogokat és követeléseket a párisi egyezmény értelmében feloldja és így a még nem értékesített vagyontokat és jogokat régi tulajdonosaik birtokába visszabocsátja.

Ha az igényjogosultság körül kétség merülne fel, előzetesen kikérendő a magyar kormány döntése. Eszerint az egyezmény hatályba lépésétől kezdődőleg az ipari, művészi tulajdonjogok és az azokból származó haszonélvezetek a régi magyar tulajdonosaikat illetik.

BUDAPESTEN a Svábhegyen

ISTENHEGYI SZANATORIUM

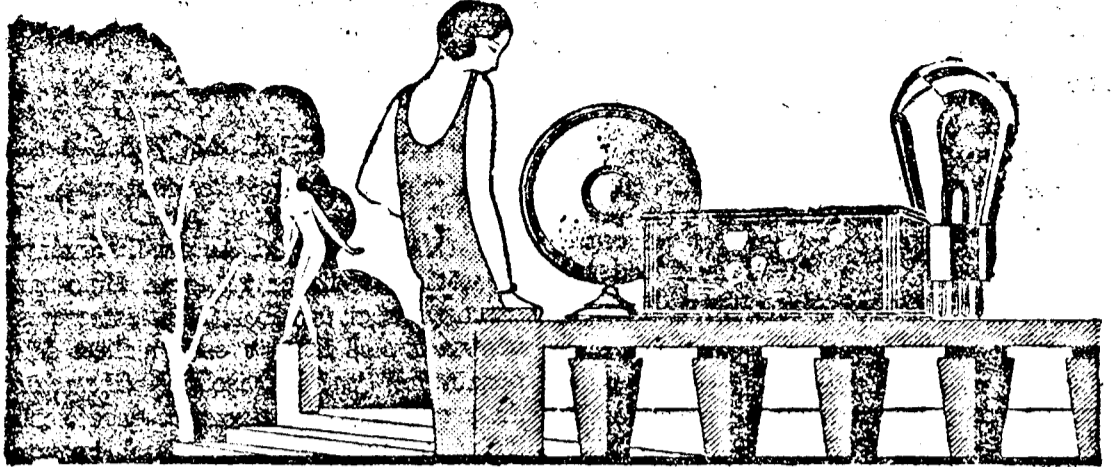
I. ker. Ora-ut 12. 405 m. magasan.
Tűdőcsucsánurut, asztal, vésztégénység.
Napi ellátás 5-szöri dus étkezésse! P. 12-től.

Ez orvostegyek, tuberkulózisok, véredényelmeszesedés, gyomor és bélbetegségekben szenvedők, szoptató anyák, csecsemők részére nyújtott higiénia, az orvosi szerepek, vérszegénység és étvágytalanságban szenvedők részére a leghatásosabb orvostudományok legújabb adatait tartalmazó termékek: táplálék és gyógykezelés. Hatékony már az első pár üveg után jelentkezik. Kapható:

- BIRKENHEUER MIKLÓS, volt Deák Ferenc-ucca.
 DÜRR GUSZTÁV, Bulev. Regele Ferdinand
 ERDŐS PÁL, Piata Avram Iancu
 HELMER NICOLAE, volt Fábán-ucca 7.
 HOFFMANN OTTÓ, Piata Avram Iancu
 INSTITUTEORIS A, volt Kossuth-ucca 36.
 KISS TAMÁS, volt Magyar-u. és Választó-u. sarok.
 KOHUT BÉLA, Str. Miron Costin 12-14.
 KOZMA JÁNOS, volt Weitzer János-ucca.
 KUBICZAY LÁSZLÓ, v. Csiky- és Magyar-ucca sarok.
 LISZKA P., volt Forray-u. és Thököly-tér sarok.
 MÁRKUS M., Strada Matei Corvin 1.
 MUNKÁSOK és TISZTIVISELŐK SZÖVETKEZETE Arad
 Bul. Reg. Ferdinand.
 NEULÄNDER KOHN si FIUL, volt Weitzer J.-ucca 14
 ROSENSTEIN IMRE, Bul. Regele Ferdinand 58.
 SCHÄRER J., Bul. Regele Ferdinand 39.
 SCHMALCZ JÁNOS, Col. Paulian 11.
 SZALAI LÁSZLÓ, volt Vécsey-ucca 17.
 BÜRGER TEJCSARNOK Str. Brancovici.
 MARKSTEINER TEJCSARNOK Bul. Reg. Ferdinand.
 WEISZ TEJCSARNOK Piata Avram Iancu.
 TEJCSARNOK és ÉLELMISZER-ÜZLET, volt Thököly-tér és Aulich Lajos-ucca sarok.
 STRAND-BÜFFÉ.

**Standardyne HALOZATI
 TUNGSRAM BARIUM CSÖVEKSEL**

A „Standard csereakció” augusztus 15-ig meghosszabbítjuk.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Hatvenmilliós új részvénytársaság Aradon

Az Andrányi Károly és Fiai-cég körlevele — Aradon van a központ — Az első igazgatóság

ARAD, július 26. Arad egyik legtekintélyesebb és legrégebb kereskedelmi háza: az Andrányi Károly és Fiai vaskereskedő-cég jelentős belső átalakuláson ment át a mai napon. Az egyéni cég részvénytársasággá alakult és mint ilyen, bejegyeztette magát az aradi törvényszékén. Az Andrányi-céggel üzleti összeköttetésben álló vállalatok és magánosok ma a következő értesítést kapták:

Az Andrányi Károly és Fiai aradi és nagyváradi-cégek 60.000.000 lej alaptőkével részvénytársasággá alakultak át, olyképen, hogy a részvénytársaság székhelye Arad, míg a nagyváradi és bucuresti-üzletek, mint fiókok fognak működni.

Az új részvénytársaság az aradi kir. törvényszék, mint cégbiróságnál bejegyeztetett. Az új részvénytársaság elnöke és vezetője báró Andrányi Lajos, a cégek eddigi főnöke, a vezetőség pedig Krauss Samu, Sohlmann Márton és Oprea Titu, a cégek eddigi vezetői. — Így ez önmagában is bizonyíték arra, hogy a részvénytársaság az eddigi szellemben fog tovább működni.

Az új részvénytársaság Arad piacán nem jelent változást, mert azok kezébe volt letéve a cég eddigi vezetése, akik most a részvénytársaság élére kerültek.

Az új szesz törvény megakadályozza a szeszgyártás körül folyt visszaéléseket

— Popovici Mihály pénzügyminiszter nyilatkozata —

BUCURESTI, július 26. Popovici Mihály pénzügyminiszter ma hosszabb nyilatkozatot adott a sajtónak az újonnan megszavazott szesz törvény alkalmazásáról. Ezen nyilatkozat szerint a pénzügyminisztérium a földművelésügyi minisztériummal karöltve fogja alkalmazni az új törvényt. A pénzügyminisztérium

hatáskörébe tartozik a taxák és illetékek ellenőrzése, viszont a földművelésügyi minisztérium a szeszgyártás körül előírt szabályok betartását fogja ellenőrizni. A pénzügyminisztérium azon nézetének adott kifejezést, hogy az új törvény elég védelmi rendszabályt tartalmaz ahhoz, hogy a szeszgyártás körül folyó eddigi visszaéléseket meg lehessen akadályozni.

Amerika után Magyarország emelte bevételi vámjait

Az új vámtarifa éle súlyosan érinti Romániát

ARAD, július 26. Az amerikai védekező vámemeléssel úgy látszik járványos lesz. Az amerikai védekező vámok után elsőnek Magyarország jelentkezik és súlyos és jelentékeny vámemeléssel akarja a feléje irányuló bevittet lefékezni. Nagyon sok olyan cikknek vámját emelte fel Magyarország, amelyeket eddig Romániából importált.

korona, amennyiben kisebb súlyról van szó, a vám 800 aranykor., ha a súlymennyiség darabként 50 métermázsra, akkor 80 aranykorona, 250—1000 kg. súlynál 125.

Az új magyar vámtarifa augusztus betedikén lép életbe. Eszerint a tarifa szerint a lencse métermázsáért a vám 20 aranykorona, dióbélre 60, burgonyára 4.30, gyógytápaszra 400, fényérzékeny fényképészeti papírosra 300, nem fényérzékenyre 130, paplanvattára 25—50 aranykorona.

A különböző ezüstárak új vámja 100 kg.-ként 10.000 aranykorona, az aranyáraké fél-drága vagy hamiskövekkel, gyöngyökkel is 30.000 aranykorona.

Porszivóra, parkettkefére, háztartási mosógépekre, hűtőszekrényre, illetve ezek alkatrészre tizenöt gr. súlyban a vám 200 arany-

A felemelt tételek közül különösen a kávé vámemelését nehézményezik, mert egyrészt a kávé általános közfogyasztási cikk, másrészt azonban nagyon sok kávét lekötöttek már az őszi szezonra a magyar kereskedők és természetesen még a régi vámtarifa alapján kikalkulálva, ennek a mennyiségnek legnagyobb részét el is adták. Hir szerint ebben a kérdésben a magyar kormány valamilyen revízióra készül.

Hir szerint emelni fogják Magyarországon rövidesen a tea és a fahéj vámját is.

Különös főúri házasság Párisban

A hercegnő hetven éves, a vőlegénye harminc évvel fiatalabb — A menyasszony családja meg akarja akadályozni a házasságot

PÁRIS, július 26. Nagy feltűnést keltő eljegyzés híre foglalkoztatja most Páris felső rétegeit. A hetven esztendősnél is több Baglie Araméta hercegnő jegyben jár Don Fernando Bourbon herceggel, aki legálább harminc esztendővel fiatalabb nála. Az eljegyzés mindkét családban izgalmat keltett. Bissac herceg, Don Fernando Bourbon unokaöccse, nyomban a polgári bírósághoz fordult és kérte, hogy tiltsák meg az esküvőt, mert a hercegnő túlhaladta a hetvenedik életévét és nincs szellemi képességeinek birtokában. Utalt arra is, hogy a herceget a francia törvényekkel való összeütközése miatt kitiltották az országból, sőt a spanyol udvar meg is fosztotta címétől és eltörölte előjogait.

„A mozi maradjon üzleti vállalkozás”, mondotta dr. Lutai polgármester

Nem engedhető meg, hogy bármilyen nemescélú intézmények is elfoglalják a közönség szórakozására szánt mozikat.

ARAD, július 26. Nagy érdeklődést keltett az Aradi Közlöny cikksorozata, amelyben a tuberkulózis hatalmas elterjedéséről számolt be. Több orvos nyilatkozatát és szakvéleményét közöltük, többek között az aradi Astra kultúregyesület orvosi alosztályának egyik orvosát, aki elpanaszolta, hogy a város nem segíti elő a t. b. c. elleni propagandamunkát és nem engedi meg, hogy a mozikban propagandaelőadásokat tarthassanak. Ez ügyben az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Lutai Cornel dr. polgármestert és megkérdezte, miért zárkózik el a város a tuberkulózis leküzdése érdekében folytatott munka támogatásától.

— Megengedtem és bármikor megengedem a propagandafilmelek lejátszását — mondotta dr. Lutai, — de nem adom át a mozi előadások megtartására. Mert ma a tuberkulózis elleni küzdelemről tartanak előadást, holnap más, hasonlóan hasznos, vagy nemescélú egyesület jön és végül teljesen elfoglalják a mozi. Aradváros üzleti vállalkozásnak tekintni a mozi és úgy is kezeli. Orvosi előadások céljaira bármikor szívesen átengedem a színházat, ott nyugodtan folyhat a propagandamunka. De a mozik maradjanak meg továbbra is üzleti vállalkozásnak, épen úgy, mintha magánkézben lennének.

Kényszeregyezségi vagy csődre kényszerítő eljárás

Irta: Dr. Kele Sándor

Az új kényszeregyezségi eljárás módosítása folytán a bíróság szabad mérlegelésére van bízva, hogy amennyiben a bíróság az adóssal szemben csődöt nyitni akar, azt az adós helyzetének mérlegelése alapján el is rendelhesse. A napokban az aradi törvényszék területén is rövid időközben már másodszer volt a kényszeregyezségi eljárás eredménye a csőd. Az a lehetőség, hogy hivatalból, szabad mérlegelés alapján, csődöt rendel a törvényszék, mikor még a hitelezők nem nyilatkoznak, mikor még nincs kizárva az egyezség lehetősége, habár a hitelezők az adós ajánlatát el nem fogadták, a törvény helytelen intézkedése. A bíróság ugyan a szabad mérlegelés alapján a jog keretei között marad, de mert a csőd elrendelésének lehetősége nem jogi szabályok keretei közé van szorítva, éppen a szabad mérlegelés folytán arra az eredményre vezet, hogy az adós helyzete a bírák gyéni meglátásán keresztül mérlegeltesék, aminek következménye, hogy a csőd igen könnyen elrendelhetővé válik. Ez pedig káros nemcsak a hitelezőre, hanem magára az adósra nézve is.

Sokkal helyesebb lett volna, ha a törvény a szabad mérlegelés helyett a bíróság mellőzésével a hitelezőknek is módot adna arra, hogy ez esetben ők telessenek ajánlatot a bírósághoz az adós vagyonának kellő formában való likvidálása végett. Sok esetben ugyanis az adós személyi tulajdonságai, vagy az adós anyagi garanciájának hiánya az ajánlat elutasításának indoka a hitelezők részéről és viszont, ha a hitelezőknek mód adatnék arra, hogy az adós vagyonát a hitelező, vagy a hitelezők többsége garancia adása mellett az összhitelezők javára értékesítse, úgy a csőd elkerülhető volna. Ez hiányzik a törvényből. Ez a helyzet aztán a mérlegelés alapján sokszor oda vezet, hogy a kényszeregyezségi eljárás, amelynek a végső célja, tartalma és címe szerint mégis az, hogy a feleket az egyezsége szorítsa, nem kényszeregyezségi, hanem a csődöt kényszerítő eljárássá válik.

Megkötötték az angol—román kereskedelmi szerződést

LONDON, július 26. Tegnap megkötötték Romániával a kereskedelmi szerződést, amely az 1921-es ideiglenes egyezmény helyébe lép. Az angol áru kivitelének Románia egyenlő

séget biztosít a kontinens többi áruival. A szerződést követte több fontos angol-román kooperációs terv, amely a közlekedésre, pénzügyekre és a kereskedelemre vonatkozik.

A törvényszék elvben elfogadta az Unió-bank kényszeregyezségi kérelmét

A hitelezők értekezlete dönt a pénzügyi sorsa felett.

ARAD, július 26. Az aradi törvényszék ma döntött másod ízben az aradi Unió-bank kényszeregyezségi ügyében. Mint ismeretes, a törvényszék első ízben a csőd mellett döntött. A pénzügyi jogi képviselője Gherman Dante dr. az elsőfoku határozatot megfelelően a Táblához azzal az indokolással, hogy az Unió-bank által garantált kényszeregyezség elfogadható volt. A fideszvári ítéletábla megváltoztatta az aradi törvényszék határozatát, a mi nyíltan a csődöt feloldotta és utasította az aradi törvényszéket, hogy a pénzügyi kényszeregyezségi ajánlatát vegye érdemleges tárgyalásra.

Az Unió-bank kényszeregyezségi kérelmében felajánlotta hitelezőinek és betéteseinek, hogy két esztendő leteltével visszafizeti a követelések hatvanegy százalékát, sőt a betéteseknek a két évi időtartamra 14 százalék kamatot is fizet. A törvényszék ma tüzetes tárgyalásra vette a pénzügyi jogi képviselő által felajánlott garanciát és oly értelmű határozatot hozott, hogy elvben elfogadja az Unió-bank ajánlatát és hogy a hitelezők értekezlete elé fogja bocsátani a pénzügyi jogi képviselő által nyújtandó garanciákat, amennyiben a hitelezők többsége ezt elfogadja, úgy az Unió-bank ügye végleges elintézésre nyer. A hitelezők értekezletének időpontját a törvényszék néhány napon belül fogja kitűzni.

= Helyi valutaárak. Valuták: Budapest 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. Devizák: Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27, Zürich 32.61, Páris 6.64, Prága 5.00, New-York 163.20, Milánó 8.84, London 819 lej.

= Magyarországi termésjelentés. Budapestről jelentik: A földművelésügyi minisztérium ma a következő termésjelentést adta ki: Az idei aratáson 18,965.000 mázsa búzát, 6,954.000 mázsa rozst, 5,245.000 mázsa árpat, 2,281.000 mázsa zabot takarítottak be. Ezek szerint a buza csaknem másfél millióval, a rozs több, mint egy millióval, a zab 2 millióval kevesebb, mint tavaly volt.

Óvás!

Felhívjuk az i. t. Háziasszonyok figyelmét arra, hogy a „SIDOL” fém tisztítószernek több utánzata kerül forgalomba.

Kérjük tehát az i. t. Háziasszonyokat ne hagyják magukat félrevezetni és utasítsák háztartási alkalmazottaikat, hogy kizárólag a

zöld mezőn

piros koronában

lévő „SIDOL”

feliratu palackot, vagy üveget fogadják el. Az eredeti „SIDOL”, mely kímélve nem kapható, nemcsak fém, hanem ablak, tükrök és márványtisztításra is a legjobban bevált.

Háziasszonyok! „SIDOL” a használatban igen gazdaságos, tehát olcsó, a tisztítandó tárgyakra nem ártalmas és a kezeket nem marta. Az utánzatokat tehát saját érdekében utasítsák vissza.

Nem minden

fém tisztító „SIDOL”

és azok ellen, akik „SIDOL” név alatt más gyártmányú fém tisztítószerrel szolgálnak ki, bíróság járunk el.

„AZUROL”

Vegyészeti Gyár R.-T. Arad.

= Az Erdélyi és Bánati Ecetgyárosok Szövetsége a legutóbb tartott gyűlése alkalmával által foglalt a szesz törvény által előidézett tarthatatlan helyzet megváltoztatására. A nevezettek elhatározták, hogy augusztus 5-én Bucarestben az UGIR helyiségében országos nagygyűlést tartanak. Az aradi gyárosok részéről Rácz Jenő, a Reus Mór és Fia-cég beltagja fog leutazni.

= Eladott aradi ingatlanok. Özv. Kovács Lajosné és társai eladták a Str. Sava Raicu 70. számú házat 145.000 lejért Boros András és nejeének. Militár Lázár és neje eladták a Péter-uca 1. számú házat 180.000 lejért Bartha Lászlónénak. — Dávid Ádám eladta a Libás-düllőbeli 285 négyszögöles telkét 10.000 lejért Jilován György és nejeének. — Özv. Ben Gyuláné eladta a Str. Ghelu 158 négyszögöles telkét 20.000 lejért Böm Andornak. Mihalcsek György eladta a Libás-düllőbeli 300 négyszögöles telkét 2000 lejért Mitoica Jánosnak. Wisch Mátyás eladta a Str. Mocioni 16. számú házat 800.000 lejért Gruber Jozefinnak.

= Vizsgálat Curticion a tűzveszélyes gabonarakarok miatt. Lázár Ágoston dr., a megyei választmány elnöke és Angelina József főszolgabíró, tegnap Curtici községben jártak, miután jelentést kaptak arról, hogy a községben szűk udvarokon helyezik el a gabonát, ami tűzveszélyes. Az elnök és a főszolgabíró meggyőződtek a jelentés alaposágáról, azonban az idén nem tudnak kellő módon intézkedni, ezért alapos vizgázatra intették a gazdákat. Jövőre már intézkedik a megye aziránt, hogy a búzát csak tágas udvarokon halmozhassák fel.

Leány-pensio és továbbképző.

Nyelvek, zene- és főzőiskola

Carola v. Kastaly,

Wien, VIII., Langegasse 65.

Leányüdülő-otthon, nyelvtanítás, sport. Unterachban az Otterseen, Salzkammergut. A legjobb referenciákkal, kérjen prospektust

Nyolcvanezer munkás sztrájkol Olaszországban

Összetűzések a sztrájkoló és sztrájk törő munkások között

PÁRIS, július 26. A franciaországi sztrájkmozgalom mind nagyobb méreteket ölt. Az iparvállalatok bérlecsökkentést követelnek. A munkásság azonban tiltakozik ez ellen és nem engedi, hogy a vállalatok a biztosítási illetékeket rajtuk szedjék be. Eddig nyolcvanezer munkás lépett sztrájkba. A sztrájk törő és a sztrájkoló munkások között már összetűzések is voltak.

Nyári vásár 20% engedménnyel

folyó hó 28-tól, augusztus 9-ig

„EL-BE” Harisnyaházban.

Fenti idő alatt: **fürdőruha, fürdősapka, sál és vállkendő, gyermekzokni és gyermektrikó, selyemruhák, selyemnadrág és kombine, hálóing, gyermek selyemnadrágból**

20% engedményt adunk a gyári szabott árakból.

Saját érdekében győződjön meg rendkívül olcsó árainkról.

„EL-BE” Harisnyaház

volt Zrinyi-ucca, Városi Színházzal szemben.

Győződjön meg,

hogyan

„CERAMICA“

kályhák a legolcsóbbak és legjobbak
Csorépkályhák és lakarektyűhelyek át-
építését és tisztítását, jutányos árban,
szakembereinkkel **végeztetjük.**
Továbbá meg mintaraktárunkat
Pista Avram (ancu 17.
(a Bársony-féle Aruház mellett).

Alkalmi ház eladások!

Belváros központján emeletes ház 3 üzlettel, 4 — részben parkettás, fürdőszobás — lakással 850.000 lejért. **Belváros**hoz egészen közel alapincézett, földszintes ház 1x5, 1x4 és 1x1 szobás, fürdőszobás, parkettás lakással, cseréncályhakkal, kerttel 700.000 lejért. Ugyan ott földszintes ház 4x3, 4x2 szobás lakással, 400 □-öles telekkel 1.300.000 lejért. A **volt Boros Béni-térhez közel** emeletes ház 1x4, 2x3 — részben parkettás — fürdőszobás lakással, 625.000 lejért. **Belvárosban** magasföldszintes ház 3x2, 1x1 szobás lakással, nagy kerttel 550.000 lejért. **Belvárosban** legszébb magánház 4 szobás, parkettás, fürdőszobás lakással 500.000 lejért. **Emeletes ház** 48 lakóval 1, 2 és 3 szobás lakásokkal. 15%-os jövedelemmel előnyös árban. **Belvárosban** emeletes ház 7 lakással, vízvezetékekkel, 200.000 lej évi jövedelemmel, 1.300.000 lejért. **A bel- és külváros minden részében** magánházak 3-6 szobás, eljogítható lakással, kerttel és nagy jövedelmet hozó bérházak legelőnyösebb árban és feltételek mellett **ELADÓK.**

HAÁSZ ALBERT Irodája Arad
Str. Eminescu 12. sz. (Deák Ferenc-ucca.)

Alapítva 1919. évben.

FRANCIA ÁLLAMI FORRÁSOK

VICHY CELESTINS

Vese-Hólyag-Guta-Cukorbetegség, izületi csusz

VICHY GRANDE-GRILLE

Máj és epevezeték megbetegedése

VICHY HOPITAL

Gyomor- és bélbántalmak

Keménysza hámozók, konyha stb., festett butorok. Épületmunkát, üzletberendezést, javítást, átalakítást **legelőnyösebben**

Károlyi asztalosnál,
Bul. Reg. Ferd. 46. (volt Boros Béni-tér)

Sanatoriu mnak

Kitünően alkalmas belvárosi villaszerű, 6 lakású adómentes, parkirozott udvari bérház 600 □-öles telekkel, megfelelő árban, kedvező fizetési feltételek mellett. Továbbá a város bármely részében több gazdálkodásra alkalmas magán-, üzlet- és jól jövedelmező bérházak 100.000 lejtől 5 millió lejjig eladóak. **BOROSS** ügynökké, Str. Consistoriului v. Batthyány-ucca 9. szám. 3074

Feltűnő alkalmi ház eladások!

A központban bérház 15.500 lej havi jövedelemmel, 6 lakással és 4 üzlettel, 750 ezer lejért; **Belváros** legjobb ucajában villa 1x4 szobás, parkettás, fürdőszobás, külön 1x8 és 2x2 szobás lakással, nagy gyümölcsös kerttel, átvehető nagyobb teherrel, 950 ezer lejért.

Negtekintethők kizárólagos megbízott: **HAÁSZ ALBERT** Irodája utján Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12.

Terézia Felter

kosmetikai intézete. Aromaszag, radiumos és szén-savas kezeléssel olcsó árban. Hajszálak, szemhéjak végleges eltávolítása, archámlasztás stb. Szereket eladása. **Pista Avram** (ancu) (Szabadság-tér) 21.

Legszébben fest, tisztít

K N A P P

v. Weltzer-u. 11.

v. Magyar-u. 10.

Legszébben mos, vasal
lérti vászon öltönyöket

Buttinger Teréz

gőzmosódája Arad, v. Batthyány-u. 35.
bent az udvarban.

AZ ÜZLET

nevű lapnak Romániába való bevitelét és terjesztését a bucaresti román kir. külügyminisztérium 53.201—1929. szám alatt megengedte. — A lap előfizetési díja, román előfizetők részére is,

egy évre 20 pengő
fél évre 10 pengő
negyed évre 5 pengő

Mutatványszámot

ingyen

küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VI., Andrassy-ut 29.

Hirdessen a 45 éve

fennálló

„Aradi Közlöny“-ben

Rádió műsor

— Romániai idő —
VASÁRNAP, július 27.

Bucaresti, 12. Gramofon, 17. Dinicu-zenekar. Román- és könnyű zene, 18. Vidám negyedóra, 18.30. Dinicu-zenekar, 19. Gramofon, 21. Chepap Nadia zongoraművész nő játéka, 21.45. Stefanovici operanékes dalestje, 22.15. Táncczene, — Belgrád, 18.30. Népdalok, 21. Rádiózenekar, 22. A Komarovski-házaspár dalestje, 23.15. Seta Európán át, — Köln, 21. Strauss O. Az utolsó keringő c. háromfelvonásos operettje. Utána szórakoztató zene, — Königs wusterhausen, 18.30. Katonazene, 20. Bevezetés Wagner Trisztán és Izolda című operájához, 21. Lortzing-est Hamburgból, Utána Berlin, Prága, 11.30. Tót népdalok gramofonon, 12. Brünn, 13. Óraütés, Utána Pozsony, 17.15. Operaáriák, 21. Citera-játék, 21.20. Sport hírek, 21.45. Hangverseny, 22. Fuvózenekar, 23.15. Pozsony, — Stockholm, 15. A Svédország—Magyarország vízilabdamezőkzés tudósítása, 17.15. Gramofon, 18.55. Harangjáték, 20.15. Rádiózenekar tízenegy számból álló hangversenye, 22.40. Amerikai dalok, — Toulouse, 19. Táncczene, 20. Dalok, 21. Szimfonikus zene, 22. Operett részletek, bécsi zenekar, Katonazene, — Wien, 12.05. Wacek-zenekar, 14. Népszerű szimfonikus hangverseny gramofonon, 16.30. Geiger-zenekar, — Budapest, 11. Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból, Prédikál: Ravasz László dr. püspök, 12. Egyházi ének a Jézus Szent Szíve templomból. Szentbeszédet mond Kovács Sándor dr. pápai káplán, kecskeméti plébános. Majd: Operarészletek és keringők, 3. Gramofonhangverseny, 5. Rádió Szabad Egyetem, 6.15. Cselényi József magyar női éneket énekel Rácz Béla és cigányzenekarának kíséretével, 7.30. A Székesfehérvári Zenekar hangversenye, 8.50. Részletes sporteredmények, 9.10. Vigjáték előadás a Studióból. „Vége a szerelmenek“, Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Roberto Bracco, Fordította: Radó Antal. Majd: Pataki-jazz a margitszigeti Spolarich-étteremből.

HÉTFŐ, július 28.

Bucaresti, 14. Gramofon, 19. Joneşcu-zenekar, könnyű zene, 20. Gramofon, 20.40. Rádióegyetem, 21. Opera-est, — Belgrád, 20.30. Népdalok, 21. Rádióegyes, 22. Harmonika- és klarinétjáték, 23.15. Kávéházi zene.

Genève, 22. Massenet „Manon“ című operájának első és második felvonása gramofonon, — Lausanne, 18. Szállodai tánczene, 21.02. Bizet „Carmen“ című négyfelvonásos operája gramofonon, — London Regional, 18.15. Táncczene, 19.40. Olof-sextett játéka szoprán és baritonénekekkel, 21.5. Midland Regional, 22.35. Táncczene, Utána: Szállodai zene, — Toulouse, 19. Táncczene. Spanyol dalok, 20. Argentínai zenekar, Hangszerszólók, 21. Bécsi zenekar, Katonazene, 22. Operarészletek. Szórakoztató zene, Harmonikázás, — Wien, 12. Gramofon, 13. Silving-zenekar, 16.20. Moravetz-zenekar, 18.20. Verizmus az újabb operákban, 21.35. A wien szimfonikus zenekar hangversenye, Utána a Gaudriot-jazz játéka Hoffmann Ferenc dalaival, — Budapest, 10.15. Az Országos Postászenekar hangversenye, 1.05. A rádió házikvartettjének hangversenye, 6.30. Gramofonhangverseny, 7.45. Versek. Előadja Simonffy Margit és Hollán Lili, 8.15. Tábort Kornél felolvasása: „Különös magyar karrier“, 8.45. Hangverseny, 10.10. A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a margitszigeti Márkus-étteremből,

INGYEN KAPJA

és hó végéig
AZ **ARADI KÖZLÖNY-T,**
ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1930. augusztus 1-től számítjuk.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget
Irodaát helyezés!
Sándor Iván hírlapiroda
és **Rudolf Mosse s. a.**
Irodájukat 1930. augusztus 1-től, Bul. Reg. Maria 22-24. szám alá, az udvarban jobbra (v. Hermann-palotába) **helyezik át**

Értesítés.

AUTOBUSZOKKAL utazó nagyérdemű közönség becses figyelmét van szerencsém felhívni a város által Aradon, Str. 1 Decembrie-ben (volt Fa-uccában) létesített **VÁRO TEREMRE**, ahol az utazó közönség minden kötelesség nélkül kényelmesen bevárhatja a vidéki autbusz járatok megérkezését és indulását, valamint az ezen váro-terem melletti alulírt által szemlévesen vezetett **BÜFFÉ-re**, ahol hideg ételek, hűsítő italok, naponta frissen csapolt sör, hegyaljai bor és mindennemű aszeszes italok kaphatók.

Szíves pártfogást kér:

KRAMER HERMINA, bérlet.

C ROKOT minden vásárolok
menyi-
ségben

ELEK GYÖRGY
seprőgyár,
BUDAPEST, VI., Kartács-ucca 20—22.
Táviratcim: **Elekbesen.**
Budapest, telefon: 921—12.

A szerkesztésért kedvelően
SALGO HENRIK
felel

